
A.A.M. Essers
P.H. van der Laan

W
wetenschappelijk

O
onderzoek- en

D
documentatie

C
centrum

Jeugd & Justitie

contacten van strafrechtelijk minderjarigen met
justitie in de arrondissementen Amsterdam en
Haarlem in de periode 1 september 1986 t/m
31 augustus 1987

Ministerie van
Justitie
1988

Inhoudsopgave

	Inleiding	1
1	Amsterdam	4
1.1	Persoonlijke gegevens Amsterdam	5
1.1.1	Geslacht	5
1.1.2	Leeftijden	6
1.1.3	Etnische achtergrond	7
1.1.4	School/werksituatie	8
1.1.5	Recidive	9
1.1.6	Kinderbeschermingsmaatregel	11
1.2	Delictgegevens Amsterdam	12
1.2.1	Delicttype en geslacht	13
1.2.2	Delicttype en leeftijd	14
1.2.3	Delicttype en etnische achtergrond	14
1.2.4	Delicttype en recidive	15
1.2.5	Schade	15
1.2.6	Letsel	16
1.3	Afdoeningsgegevens Amsterdam	16
1.3.1	Beslissingen officier van justitie	16
1.3.1.1	Beslissing ovj en geslacht	17
1.3.1.2	Beslissing ovj en leeftijd	18
1.3.1.3	Beslissing ovj en etnische achtergrond	18
1.3.1.4	Beslissing ovj en school/werksituatie	19
1.3.1.5	Beslissing ovj en recidive	19
1.3.1.6	Beslissing ovj en delictgegevens	20
1.3.2	Beslissingen van de kinderrechter	21
1.3.2.1	Beslissing kinderrechter en geslacht	22
1.3.2.2	Beslissing kinderrechter en leeftijd	22
1.3.2.3	Beslissing kinderrechter en etnische achtergrond	23
1.3.2.4	Beslissing kinderrechter en school/werksituatie	23
1.3.2.5	Beslissing kinderrechter en recidive	24
1.3.2.6	Beslissing kinderrechter en delictgegevens	25
1.4	Gegevens inzake voorlopige hechtenis Amsterdam	25
2	Haarlem	27
2.1	Persoonlijke gegevens Haarlem	28
2.1.1	Geslacht	28
2.1.2	Leeftijden	29
2.1.3	Etnische achtergrond	30
2.1.4	School/werksituatie	31
2.1.5	Recidive	32
2.1.6	Kinderbeschermingsmaatregel	34
2.2	Delictgegevens Haarlem	34
2.2.1	Delicttype en geslacht	35
2.2.2	Delicttype en leeftijd	36
2.2.3	Delicttype en etnische achtergrond	36
2.2.4	Delicttype en recidive	37
2.2.5	Schade	37
2.2.6	Letsel	38

2.3	Afdoeningsgegevens Haarlem	38
2.3.1	Beslissingen officier van justitie	38
2.3.1.1	Beslissing ovj en geslacht	39
2.3.1.2	Beslissing ovj en leeftijd	40
2.3.1.3	Beslissing ovj en etnische achtergrond	40
2.3.1.4	Beslissing ovj en school/werkst situatie	40
2.3.1.5	Beslissing ovj en recidive	41
2.3.1.6	Beslissing ovj en delictgegevens	41
2.3.2	Beslissingen van de kinderrechter	42
2.3.2.1	Beslissing kinderrechter en geslacht	43
2.3.2.2	Beslissing kinderrechter en leeftijd	43
2.3.2.3	Beslissing kinderrechter en etnische achtergrond	44
2.3.2.4	Beslissing kinderrechter en school/werksituatie	44
2.3.2.5	Beslissing kinderrechter en recidive	44
2.3.2.6	Beslissing kinderrechter en delictgegevens	45
2.4	Gegevens inzake voorlopige hechtenis Haarlem	46
3	Vergelijking Amsterdam-Haarlem	47
3.1	Verschillen tussen Amsterdam en Haarlem	47
3.2	Kandidaten voor Kwartaalkursus	49

Inleiding

In november 1986 is in Amsterdam het experiment *Kwartaalkursus* van start gegaan. De Kwartaalkursus is een drie maanden durend, intensief dagprogramma, uitsluitend bedoeld voor jeugdige delinquenten die vanwege de ernst van het door hen gepleegde delict langdurig (minimaal twee maanden) in voorlopige hechtenis zullen worden genomen, dan wel een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd zullen krijgen. Bij wijze van alternatieve sanctie kunnen deze jongeren door de kinderrechter naar de Kwartaalkursus worden gestuurd. De Kwartaalkursus onderscheidt zich daarmee van de gangbare alternatieve sancties in de vorm van werk- en leerprojecten, die voornamelijk worden toegepast ter vervanging van geldboetes en voorwaardelijke vrijheidsstraffen en slechts in een minderheid der gevallen ter vervanging van onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen.

De Kwartaalkursus is opgezet door de Stichting CHJ uit Alkmaar en de Vereniging HVO uit Amsterdam. Dit is gebeurd in samenwerking met het Psychologisch Pedagogisch Instituut Amsterdam en het Paedologisch Instituut uit Amsterdam. Het Ministerie van Justitie heeft voor drie jaar (t/m 1988) financiering van het experiment toegezegd. Een tweetal particuliere fondsen staat garant voor eventuele extra kosten.

In opdracht van de Coördinatiecommissie Wetenschappelijk Onderzoek Kinderbescherming wordt het experiment wetenschappelijk geëvalueerd. Medewerkers van het Ambulatorium van het Paedologisch Instituut voeren een proces-evaluatie uit. Dit omvat de inhoudelijk invulling van het programma, de beschrijving van dat programma en de beoordeling of het programma zo wordt uitgevoerd als de bedoeling is. Het onderzoeksteam Jeugdbescherming & Jeugddelinquentie van het WODC doet een effect-evaluatie. Twee onderzoeksvragen staan daarbij voorop:

1. Welke jongeren worden naar de Kwartaalkursus gestuurd, en zijn dit de jongeren voor wie de Kwartaalkursus is bedoeld?
2. Heeft de Kwartaalkursus een zodanig effect dat jongeren die dit programma hebben gevolgd, minder dan voorheen of helemaal niet meer met justitie in aanraking komen?

Voor de beantwoording van deze vragen wordt informatie verzameld m.b.v. gebruike-

lijke methoden als interviews en dossieronderzoek. Daarnaast worden gegevens verzameld d.m.v. het JIS (Jongeren Informatie Systeem), dat sinds 1 september 1986 in de arrondissementen Amsterdam en Haarlem operationeel is. In het kader van het JIS wordt op de parketten wekelijks informatie verzameld over strafrechtelijk minderjarigen tegen wie door de politie i.v.m. met een strafbaar feit een proces-verbaal is opgemaakt. Persoonlijke gegevens, delictgegevens en gegevens inzake de justitiële afdoening worden vastgelegd. De jeugdigen worden als het ware gevolgd tijdens het doorlopen van het justitieel systeem, omdat steeds mogelijk nieuwe informatie wordt toegevoegd. Voor de meesten houdt het op bij een sepot, bij anderen gaat het door tot de dagvaarding en het vonnis van de kinderrechter. Omdat het JIS informatie verzamelt over alle contacten van jongeren met justitie, is het een belangrijk hulpmiddel bij de beantwoording van de onderzoeksvragen van de effect-evaluatie. Immers, er kunnen vergelijkingen worden gemaakt tussen enerzijds jongeren die naar de Kwartaalkursus zijn gestuurd en anderzijds jongeren die een vrijheidsstraf hebben uitgezeten of van wie de zaak is geseponneerd of anderszins is afgedaan. Ook informatie over eventuele nieuwe contacten met justitie (recidive) van jongeren komen eenvoudig en snel beschikbaar.

Bij wijze van dienstverlening (maar niet in het kader van een alternatieve sanctie!) wordt iedere twee maanden aan de kinderrechters en de officieren van justitie in de twee arrondissementen een kort overzicht van de gang van zaken gestuurd. Aangegeven wordt hoeveel nieuwe zaken in die periode van twee maanden zijn ingeschreven en wat de stand van zaken is bij in voorgaande periodes ingeschreven zaken. Onlangs werd het zesde tweemaandelijks overzicht verspreid. Aangezien daarmee een periode van een jaar werd afgesloten, kreeg het zesde overzicht meer het karakter van een jaarverslag. Het overzicht was uitvoeriger dan de vijf voorgaande tweemaandelijks overzichten.

Omdat er allerhande interessante gegevens waren opgenomen en ook omdat het een tamelijk actueel beeld geeft van (een onderdeel van) de strafrechtstnepassing in de arrondissementen Amsterdam en Haarlem, is besloten om JIS nr. 6 in een enigszins aangepaste versie als rapport op wat ruimere schaal te verspreiden. Tevens hopen we daarmee indirect meer bekendheid te geven aan het experiment Kwartaalkursus.

In het eerste deel van dit rapport worden de gegevens m.b.t. het arrondissement Amsterdam gepresenteerd, gevolgd door die van Haarlem. Het rapport wordt afgesloten met een vergelijking tussen Amsterdam en Haarlem en een korte beschouwing over de bezetting van de Kwartaalkursus.

Dit rapport is tot stand gekomen dankzij de medewerking van Truike Janssen, Corrie

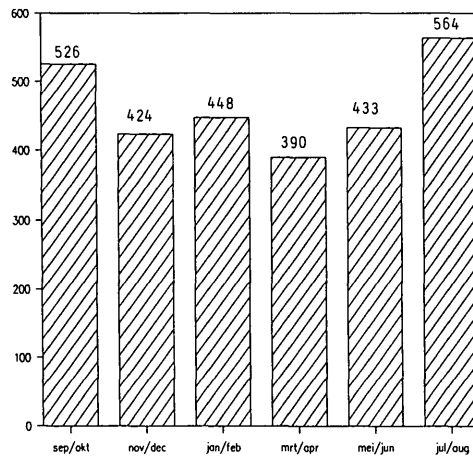
de Wilde, Nikol Mertens en Louella Doornhein. Sjaak Essers verleende ondersteuning bij de analyse en verwerking van de gegevens. Rob Vane droeg zorg voor de verwerking van de tekst.

Een groot aantal parketmedewerkers in Amsterdam en Haarlem zijn wij erkentelijk voor hun onontbeerlijke steun bij de verzameling van gegevens.

Amsterdam

In de periode 1 september 1986 - 31 augustus 1987 zijn in het arrondissement Amsterdam 2.785 zaken tegen strafrechtelijk minderjarigen op het parket ingeschreven. Deze 2.785 zaken hebben betrekking op een kleiner aantal jeugdigen. Van een aantal jeugdigen is bekend dat zij in de periode september 1986 - augustus 1987 twee of meer keren met justitie in aanraking zijn gekomen. Zouden we ons beperken tot personen, individuen, dan zit er bij deze 2.785 zaken een aantal dubbeltellingen. Het exacte aantal dubbeltellingen is ons echter vooralsnog niet bekend. In figuur 1 is het verloop over de zes periodes van het aantal ingeschreven zaken weergegeven.

Figuur 1: Ingeschreven zaken 1986/1987 (n=2.785)

Het verhoudingsgewijs lage aantal in de periode maart - april 1987 (390) kan geheel op het conto van april geschreven worden. In die maand werden slechts 175 zaken ingeschreven tegen een algemeen maandgemiddelde van 232 zaken. De achterliggende redenen voor dit lage aantal in april of het hoge aantal in de periode juli - augustus

1987 zijn ons niet bekend. Wellicht dat er enigermate sprake is van seizoensinvloeden op criminaliteit (bv. de zomer: de maanden september 1986, juli 1987 en augustus 1987 geven de hoogste aantallen te zien), maar daarmee wordt het kleine aantal zaken in april niet verklaard. Bovendien is voor het vaststellen van eventuele seizoensinvloeden informatie over meer jaren noodzakelijk.

Van de 2.785 zaken zijn er 112 voor afhandeling overgedragen naar een ander arrondissement. Deze overdrachtzaken worden verder buiten beschouwing gelaten. Dit betekent dat in dit rapport wordt uitgegaan van 2.673 zaken. Van 1.956 (73%) van de 2.673 zaken zijn ons enkele of meer gegevens bekend; van de overige 717 zijn nog geen dossiers beschikbaar geweest voor inzage. Uiteraard liggen de percentages van de ons bekende dossiers hoger naarmate het om minder recente periodes gaat. Zaken waarvan het dossier door ons nog niet is ingezien, worden voor wat betreft persoonlijke en delictgegevens in dit overzicht buiten beschouwing gelaten. In enkele gevallen is wel de beslissing van de officier van justitie bekend. Als dat het geval is, dan is die informatie verwerkt in de passage m.b.t. de afhandeling van zaken. De informatie wordt in vier blokken gepresenteerd: persoonlijke gegevens, delictgegevens, afdoeningsgegevens en gegevens over voorlopige hechtenis. Deze scheiding zal niet steeds worden gehandhaafd. Hier en daar worden relaties gelegd tussen gegevens uit het ene blok met die uit een ander blok.

1.1 Persoonlijke gegevens Amsterdam

1.1.1 *Geslacht*

In het afgelopen jaar hadden verreweg de meeste zaken betrekking op jongens: 92,3% tegen 7,7% meisjes. Tabel 1 laat zien dat alleen de periode september - oktober 1986 wat betreft het percentage meisjes wat afwijkt (naar boven) van het gemiddelde.

Tabel 1: Verdeling naar geslacht (in %; n=1.956)

periode	jongens	meisjes
september/oktober	89,6	10,4
november/december	93,2	6,8
januari/februari	93,0	7,0
maart/april	92,3	7,7
mei/juni	93,4	6,6
juli/augustus	93,5	6,5
totaal	92,3	7,7

1.2 *Leeftijden*

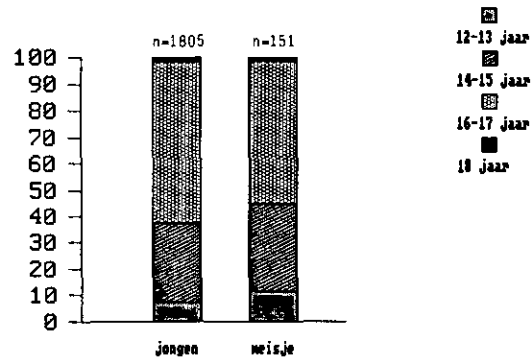
De leeftijdsverdeling over het afgelopen jaar is te vinden in tabel 2.

Tabel 2: Leeftijdsverdeling (in %; n=1.956)

periode	12-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar
september/oktober	9,7	29,8	58,2	2,3
november/december	7,1	32,6	58,4	1,9
januari/februari	6,5	31,2	61,0	1,4
maart/april	5,5	28,2	64,8	1,5
mei/juni	10,0	27,2	61,7	1,0
juli/augustus	6,9	34,3	57,4	1,4
totaal	7,8	30,5	60,1	1,6

De daling van het aandeel van 14- en 15-jarigen, die zich inzette in januari - februari 1987, is in de periode juli - augustus 1987 abrupt tot stilstand gekomen. De daling bij de groep 16- en 17-jarigen na maart - april 1987 heeft zich voortgezet. Er hebben zich in het afgelopen jaar geen duidelijke trends afgetekend in de leeftijdsverdeling. Er is wel een duidelijk verschil te constateren in de leeftijdsverdeling bij enerzijds de jongens en anderzijds de meisjes. Die van de meisjes wijkt sterk af van die van de jongens. Die van de jongens benadert de gemiddelde verdeling van het afgelopen jaar (niet verwonderlijk: het aantal jongens is dermate groot, dat daardoor welhaast automatisch het gemiddelde wordt bepaald). Figuur 2 laat zien dat bij de meisjes het accent meer op de twee jongste leeftijdscategorieën ligt.

Figuur 2: Leeftijdverdeling naar geslacht (in %; n=1.956)

1.1.3 Etnische achtergrond

In tabel 3 is de etnische achtergrond van de jongeren vermeld.

Tabel 3: Etnische achtergrond (in %; n=1.956)

periode	Nederl.	Sur/Ant.	Turks	Marokk.	overig
september/oktober	50,1	27,2	1,6	15,0	6,1
november/december	47,0	25,8	3,0	17,3	6,9
januari/februari	51,8	20,1	1,6	18,4	8,1
maart/april	56,6	16,5	3,7	13,6	9,6
mei/juni	56,4	14,2	3,1	18,0	8,3
juli/augustus	60,7	10,3	6,5	15,9	6,5
totaal	52,7	20,2	2,9	16,4	7,5

In deze verdeling is een opmerkelijke ontwikkeling waar te nemen. Er is sprake van een constante daling van het aandeel van Surinaamse/Antilliaanse jongeren en een stijging van het aandeel Nederlandse jongeren. Het aandeel van de Marokkaanse jongeren vertoont schommelingen, maar is over het geheel genomen vrij constant.

Het zal duidelijk zijn dat deze verdeling geen correcte afspiegeling is van de bevolkingssamenstelling. Met name de groep Surinaamse/Antilliaanse jongeren en de groep Marokkaanse jongeren zijn (te) sterk vertegenwoordigd in deze cijfers. De Turkse jon-

geren daarentegen lijken "ondervetegenwoordigd" te zijn.

Ter illustratie de cijfers van de bevolkingssamenstelling van de stad (dus niet het arrondissement) Amsterdam. Op 1 januari 1986 woonden daar 70.115 jongeren in de leeftijd van 10 t/m 19 jaar. Van hen was 70,5% Nederlands, 10,2% Surinaams/Antilliaans, 6,7% Marokkaans, 4,8% Turks en 7,8% overig (bron: Gemeente Amsterdam, afd. Bestuursinformatie). Hoewel deze cijfers niet vergelijkbaar zijn met de hierboven gepresenteerde gegevens (de bevolkingcijfers hebben betrekking op een beperkter gebied en ruimere leeftijdsgrenzen), vormen zij wel een aanwijzing voor een andere verhouding tussen de verschillende etnische groepen dan uit de cijfers inzake justitiecontacten naar voren komt.

Nadere bestudering brengt enkele opvallende feiten aan het licht. Zo blijkt de verdeling jongens-meisjes niet voor alle etnische groepen hetzelfde te zijn. Bij de groep Marokkaanse jongeren ligt het percentage meisjes (2,5%) lager dan bij de Nederlandse jongeren (6,8%). Bij de Surinaamse/Antilliaanse jongeren daarentegen duidelijk hoger: 13,4%. Van alle meisjes die met justitie in aanraking komen, heeft 35,1% een Surinaamse of Antilliaanse achtergrond.

Ook bij de leeftijdsverdeling zijn er enkele verschillen. Bij de Nederlandse jongeren is de groep 16- en 17-jarigen het sterkste vertegenwoordigd. Bij de andere etnische groepen is dat eveneens het geval, maar daarbij valt toch op dat het aandeel van de jongere leeftijdscategorieën naar verhouding groter is. Bij de Nederlandse jeugdigen maken 12- t/m 15-jarigen bijna 36% van het totaal uit. Bij de Surinaamse/Antilliaanse jongeren is dat iets meer dan 42% en bij de Marokkaanse jongeren zelfs bijna 45%.

Zouden we in dit verband van risicogroepen willen spreken, d.w.z. van groepen jongeren die een verhoogd risico lijken te lopen om in aanraking met justitie te komen, dan gaat het om Surinaamse/Antilliaanse en Marokkaanse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar en Surinaamse/Antilliaanse meisjes.

1.4 *School/werksituatie*

Het merendeel van de jongeren die met justitie in aanraking komen gaat naar school: 73,9%. Een klein gedeelte werkt (7,2%) en een grotere groep (18,9%) gaat niet naar school en heeft ook geen werk.

De dagelijkse bezigheden van de jongeren hangen uiteraard samen met hun leeftijd. Het percentage schoolgaanden ligt bij de jongste leeftijdscategorieën veel hoger. Het percentage jongeren dat werkt en het percentage jongeren dat niet naar school gaat

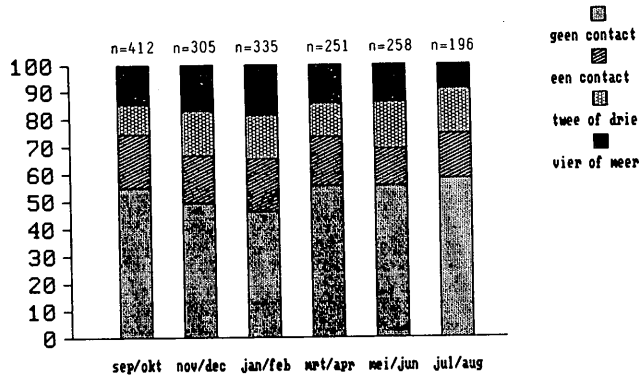
en geen werk heeft, nemen beide toe naarmate de jongeren ouder zijn. Vergeleken met de jongens ligt bij de meisjes het percentage schoolgaanden lager (68,1%) en het percentage dat niet naar school gaat en ook niet werkt hoger (25,2%). Vergeleken met de andere etnische groepen is het percentage schoolgaanden bij de Marokkaanse jongeren het hoogst (84,5%) en de percentages werkenden en niet-schoolgaanden/niet-werkenden het laagst (resp. 2,6% en 12,9%). Dit lijkt deels te zijn veroorzaakt door het feit dat de Marokkaanse jeugdigen over het algemeen genomen jonger zijn. Bij de jongeren met een Surinaamse/Antilliaanse achtergrond is het percentage niet-schoolgaanden/niet-werkenden het grootst (25,1%). Wellicht speelt hierbij een rol dat in deze groep de meisjes verhoudingsgewijs sterk vertegenwoordigd zijn en bij meisjes vaker sprake is van noch naar school gaan noch werken.

Bij het voorgaande dient te worden aangetekend dat de gegevens over het al dan niet naar school gaan of werken gebaseerd zijn op de eigen opgaven van de jongeren. Het is niet bekend hoe vaak er sprake is van zgn. pseudo-scholieren: jongeren die opgeven naar school te gaan en ook als scholier staan ingeschreven, maar in werkelijkheid de school niet of zeer zelden bezoeken.

1.1.5 *Recidive*

Hiervoor is aangegeven dat een aantal jongeren in het afgelopen jaar meer dan een keer met justitie in aanraking is gekomen. Daarnaast is er een groep jongeren die al eerder met justitie te maken heeft gehad in de jaren voorafgaand aan de start van het JIS. Bekijken we de 1.956 zaken van het afgelopen jaar waarover enige dossierinformatie beschikbaar is, dan blijkt dat in 47,9% van de gevallen sprake is van recidive. (Het percentage "eerdere politiecontacten" ligt aanzienlijk hoger (76,3%), maar zoals bekend worden niet alle gevallen aan de officier van justitie voorgelegd.) In figuur 3 is te zien hoe per periode van twee maanden de verdeling geen recidive, een eerder contact, twee of drie contacten en vier of meer contacten is geweest. Het aantal zaken dat in deze figuur is verwerkt, is iets lager dan 1.956, omdat niet van alle jeugdigen precies bekend hoe vaak zij hebben gerecidiveerd; zij zijn buiten beschouwing gelaten. Deze figuur laat wel wat verschillen zien, maar van "systematische" veranderingen lijkt geen sprake.

Figuur 3: Justitiecontacten in het verleden (in %, n=1.777)

Het percentage recidivisten is bij de meisjes aanzienlijk kleiner dan bij de jongens: resp. 20,8% en 49,5%.

Met het toenemen van de leeftijd zien we ook een toename van recidivisten. Van de 12- en 13-jarigen is slechts 14,2% eerder in contact geweest met justitie; bij de 14- en 15-jarigen is dat opgelopen tot 36,5% en bij de 16- en 17-jarigen tot 56,6%.

Bezien we de drie grootste etnische groeperingen, dan valt vooral het hoge percentage recidivisten bij de Marokkaanse jongeren op: 64,3%. Bij de Surinaamse en Antilliaanse jongeren is dat 55,1% en bij de Nederlandse jongeren 40,9%. Het hoge percentage recidivisten onder de Marokkaanse jongeren is des te opmerkelijker gezien het feit dat het hier om een verhoudingsgewijs jongere groep gaat. Ook dit gegeven wijst in de richting van een bijzondere risicogroep die Marokkaanse jeugdigen uit de jongste leeftijdscategorieën vormen.

Onder de schoolgaanden treffen we aanzienlijk minder recidivisten aan dan bij de jongeren die niet naar school gaan en ook geen werk hebben: resp. 38,9% en 71,8%. Bovendien is bij de laatste groep jongeren een veel grotere groep persistente recidivisten te vinden; 31,9% van de niet-schoolgaanden/niet-werkenden heeft vier of meer justitiecontacten achter de rug. Bij de schoolgaanden is dat 10,6%.

Over het gehele jaar genomen blijkt er sprake te zijn van een toename van recidivisten die als zwaarste afdoening in het verleden een sepot hebben en een afname van onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen als zwaarste afdoening in het verleden. Daarnaast

is er sprake van een gestage groei van het aantal transacties. In tabel 4 is per periode van twee maanden de verdeling van zwaarste afdoeningen in het verleden weergegeven voor zover daarover informatie beschikbaar was. Jongeren die niet eerder met justitie in aanraking zijn geweest, zijn hier buiten beschouwing gelaten. Bij het bestuderen van deze cijfers dient men zich te realiseren dat, in het algemeen, van de ernstiger zaken uit de meest recente periodes vaak geen gegevens bekend zijn. Daardoor zullen in een volgend tweemaandelijks overzicht de percentages sepot en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen steeds worden gecorrigeerd resp. naar beneden en omhoog. Met het toenemen van informatie over ernstiger zaken neemt gewoonlijk ook het aantal recidivisten met zware afdoeningen in het verleden (onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen) toe.

Het geringe aantal alternatieve sancties in de tabel hangt samen met het feit dat alternatieve sancties (nog) niet altijd als zodanig genoteerd worden. In de justitiële documentatie wordt het officiële vonnis vermeld, hetgeen vaak neerkomt op een voorwaardelijke veroordeling met al dan niet een symbolische proeftijd. Aangenomen mag worden dat in werkelijkheid meer jonge recidivisten in het nabije verleden een alternatieve sanctie hebben uitgevoerd.

Tabel 4: Zwaarste afdoening in het verleden (in %; n=829)

afdoening	sept/okt	nov/dec	jan/febr	mrt/apr	mei/juni	jul/aug
sepot	36,0	38,2	32,2	37,5	41,7	78,8
transactie	4,3	4,5	5,0	0,9	7,0	7,3
berisping	1,6	1,3	1,1	1,8	3,5	2,4
boete	4,3	3,2	3,9	3,6	4,3	2,4
voorwaardelijke vrijheidsstraf	15,1	10,4	13,3	13,4	12,2	15,9
alternatieve sanctie	0,5	0,6	3,9	1,8	1,7	1,2
anvoorn. vrijheidsstraf	37,1	38,3	40,6	39,3	28,7	19,5
overige	1,1	3,2	-	1,8	0,9	2,4

1.1.6 Kinderbeschermingsmaatregel

In de periode september 1986 - augustus 1987 is er bij 11,7% van de jongeren sprake van een kindbeschermingsmaatregel. Daarbij gaat het voornamelijk om civiele onder-toezichtstellingen. In de periode november - december 1986 lag het percentage wat hoger (15,4%), in de periode mei - juni 1987 wat lager (9,3%).

Delictgegevens Amsterdam

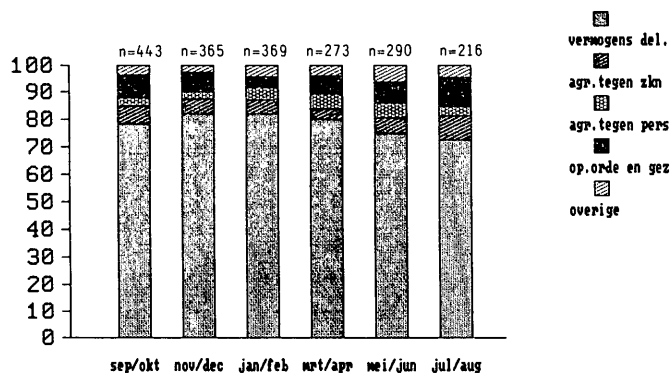
De verdeling naar type delict (gebaseerd op het proces-verbaal van de politie; bij meer delicten door een dader is het "zwaarst bedreigde" artikel aangehouden) voor het gehele jaar is opgenomen in tabel 5.

Tabel 5: Type delict (in %; n=1.956)

vermogensdelicten	78,9
openbare orde en gezag	7,2
agressie tegen zaken	5,8
agressie tegen personen	3,9
zedendelicten	1,1
verkeersdelicten	1,0
opiumpdelicten	0,8
overtreding vuurwapenwet	0,5
overige	0,8

Geconstateerd kan worden dat zich sinds de periode januari - februari 1987 een lichte daling van het aandeel van de vermogensdelicten voordoet. Tevens is er sprake van een toename van delicten in de categorie "openbare orde en gezag". In figuur 4 is één en ander grafisch weergegeven.

Figuur 4: Type delict (in %; n=1.956)

Voor de volledigheid geven we in tabel 6 nog de onderverdeling van de vermogensdelicten over het afgelopen jaar.

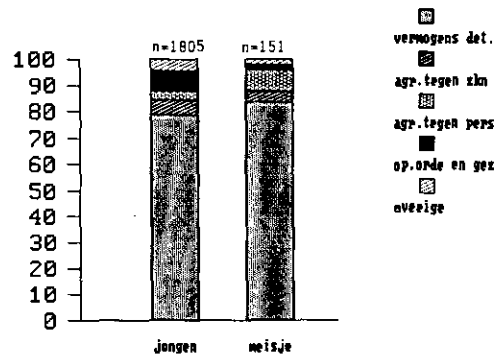
Tabel 6: Vermogensdelicten (in %; n=1.544)

diefstal d.m.v. braak en in vereniging	45,1
eenvoudige diefstal	18,2
diefstal in vereniging	14,8
diefstal met geweld	8,4
diefstal d.m.v. braak	7,4
heling	3,2
overige	2,9

1.2.1 Delicttype en geslacht

De verdeling naar type delict ziet er bij de meisjes op enkele punten iets anders uit dan bij de jongens. Zo is het aandeel van de categorie "openbare orde en gezag" geringer: 2,0% bij de meisjes tegen 7,6% bij de jongens. Het aandeel van de vermogensdelicten is iets groter: 83,4% bij de meisjes tegen 78,6% bij de jongens. Hetzelfde geldt voor agressie tegen personen: 7,9% bij de meisjes tegen 3,6% bij de jongens. Bij de overige delicttypen ligt het vrijwel gelijk. Figuur 5 illustreert de verschillen.

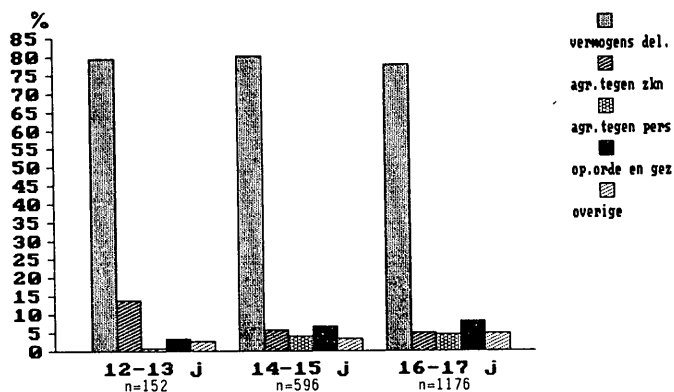
Figuur 5: Delicttype en geslacht (in %; n = 1.956)

2.2 Delicttype en leeftijd

Er is ook een zekere samenhang tussen delicttype en leeftijd. Het aandeel van de categorie "openbare orde en gezag" neemt toe met het ouder worden: 3,3% bij de 12- en 13-jarigen en 8,0% bij de 16- en 17-jarigen. Iets soortgelijks is te zien bij agressie tegen personen: 0,7% bij de 12- en 13-jarigen en 4,4% bij de 16- en 17-jarigen. Agressie tegen zaken neemt af met het ouder worden: 13,8% bij de 12- en 13-jarigen en 4,8% bij de 16- en 17-jarigen. Bij de vermogensdelicten zijn de verschillen zeer gering. In figuur 6 zijn de verschillen goed te zien. In deze figuur zijn de 18-jarigen niet opgenomen vanwege het zeer geringe aantal.

Figuur 6: Delicttype en leeftijd (in %; n=1.924)

1.2.3 Delicttype en etnische achtergrond

Tussen de diverse etnische groepen bestaan verschillen op het punt van het type delict. Bij alle groepen vormen de vermogensdelicten de grootste categorie, maar bij de Marokkaanse en Surinaamse/Antilliaanse jongeren is dit veel sterker het geval dan bij de Nederlandse jongeren: resp. 88,0% en 84,1% tegen 73,8%.

Agressie tegen zaken komt daarentegen meer voor bij de Nederlandse jongeren (9,5%) dan bij de Surinaamse/Antilliaanse (2,0%) en de Marokkaanse jongeren (0,9%). Ook bij de categorie "openbare orde en gezag" is dit te zien, maar de verschillen zijn minder groot: Nederlandse jongeren 8,8%, Surinaamse/Antilliaanse jongeren 6,8% en Marokkaanse jongeren 5,3%.

In figuur 7 is de verdeling grafisch weergegeven. We beperken ons daar tot de drie grootste etnische groepen: Nederlanders, Surinamers/Antillianen en Marokkanen.

Figuur 7: Delicttype en etnische achtergrond (in %; n=1.746)

1.2.4 Delicttype en recidive

De verschillen tussen first offenders en recidivisten op het punt van het type delict zijn gering. Het aandeel van de vermogensdelicten is bij de first offenders iets geringer dan bij de recidivisten: resp. 76,6% en 80,0%. Het aandeel van agressie tegen zaken is daarentegen iets groter: resp. 7,7% en 4,3%. Bij de overige delictcategorieën zijn de verschillen nog geringer.

1.2.5 Schade

In 64,1% van de gevallen hebben we kunnen vaststellen dat er sprake was van schade (waarde gestolene + aangerichte schade) ten gevolge van het delict. In 47,5% van deze zaken bedroeg de schade minder dan f 500,-; in 33,8% ging het om een schadebedrag tussen de f 500,- en f 5.000,- en in 15,0% om een schade van meer dan f 5.000,-. In 3,7% van de gevallen bleek de schade niet goed te schatten.

2.6 *Letsel*

Voor zover bekend is er bij 6,6% van alle zaken lichamelijk letsel toegebracht bij het plegen van het delict. In 19,2% van deze gevallen was er sprake van pijn zonder zichtbaar letsel. In 30,5% van de gevallen was er wel sprake van zichtbaar letsel, maar was medische behandeling niet noodzakelijk. In 35% van de gevallen heeft eenmalig medische behandeling plaatsgevonden. In de overige gevallen ging het om meer behandelingen en ziekenhuisopnamen. In 1% van de gevallen ging het om dodelijke verwondingen.

3 **Afdoeningsgegevens Amsterdam**3.1 *Beslissingen officier van justitie*

Zoals gezegd zijn in de periode september 1986 - augustus 1987 2.673 zaken (exclusief overdrachtzaken) ingeschreven. In 75% is de voorlopige afdoening, d.w.z. de beslissing van de officier van justitie, bekend. Tabel 7 bevat een overzicht van deze beslissingen.

Tabel 7: Beslissingen ovj (in %; n=2.673)

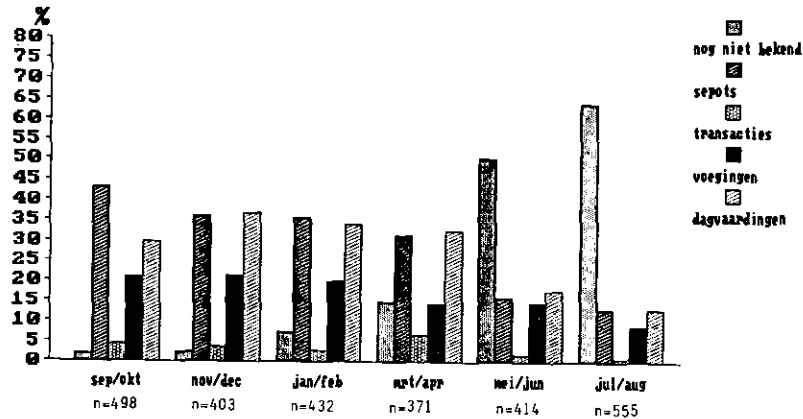
sepots	28,8
transacties	3,1
voegingen	16,4
dagvaardingen	26,5
nog niet bekend	25,0

De periode tussen de dag van inschrijving op het parket en de voorlopige beslissing van de officier van justitie duurt gemiddeld 2 maanden en 19 dagen. Van alle beslissingen werd 22,5% binnen een maand genomen; 7% van de beslissingen viel na 6 maanden. Overigens, deze gegevens zijn enigszins geflatteerd. Die zaken waarin door de officier van justitie nog geen voorlopige beslissing is genomen, zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Er zijn geen aanwijzingen dat sinds de periode september - oktober 1986 de beslissingen sneller of langzamer worden genomen. De gemiddelde "beslissingsduur" is in de periode november - december 1986 weliswaar opgelopen tot bijna drieënhalve maand, maar in de periodes daarna is het weer wat sneller gegaan.

In figuur 8 is te zien dat naarmate het om een meer recente periode gaat, er in minder zaken door de officier van justitie een voorlopige beslissing is genomen.

Figuur 8: Beslissingen ovj (in %; n=2.673)

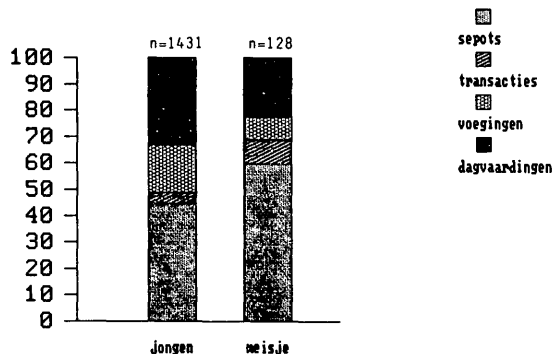

Ook al zouden we de twee meest recente periodes vanwege de grote aantallen "nog niet bekend" buiten beschouwing laten, dan nog laat zich uit bovenstaande figuur moeilijk een trend afleiden. Bij geen van de beslissingswijzen is er sprake van een continu, gestage toe- of afname. Wel vertoont de aard van de beslissingen een samenhang met diverse persoonlijke en delictgegevens.

1.3.1.1 *Bestissing ovj en geslacht*

Bij de meisjes komen zowel sepots als transacties meer voor dan bij de jongens. Dat houdt tevens in dat bij de jongens meer gevoegd en gedagvaard wordt. In figuur 9 is het verschil te zien.

Figuur 9: Afdoening ovg en geslacht (in %; n=1.559)

1.3.1.2 *Beslissing ovg en leeftijd*

Met het ouder worden neemt de kans op een sepot af en de kansen op een transactie, voeging of dagvaarding toe. Bij de 12- en 13-jarigen is 61,6% van de zaken geseponeerd en 23,2% gedagvaard. Bij de 16- en 17-jarigen is 42% van de zaken geseponeerd en 33,9% gedagvaard. Transacties komen bij de jongste leeftijdsgroep niet voor. Bij de 16- en 17-jarigen is in 6,7% van de zaken getransigeerd.

1.3.1.3 *Beslissing ovg en etnische achtergrond*

Een vergelijking tussen de drie grootste etnische groepen laat zien dat er bij de Nederlandse jongeren verhoudingsgewijs meer geseponeerd wordt dan bij de Surinaamse/Antilliaanse en Marokkaanse jongeren (resp. 48,7%, 39,3% en 39,6%) en minder gedagvaard (resp. 30,2%, 35,7% en 35,1%). Bij de Surinaamse/Antilliaanse en Marokkaanse jongeren is tevens vaker sprake van voegingen, waardoor aanzienlijk meer zaken op de zitting komen. Nemen we de voegingen en de dagvaardingen samen, dan blijkt 59,2% van de zaken van Marokkaanse jongeren, 57,2% van de zaken van Surinaamse/Antilliaanse jongeren en 44,3% van de zaken van Nederlandse jongeren op de zitting te komen. Dit betekent dat jeugdigen uit etnische minderheden niet alleen een grotere kans lopen met justitie in aanraking te komen, maar ook nog eens een grotere kans lopen gedagvaard te worden.

1.3.1.4 *Beslissing ovj en school/werksituatie*

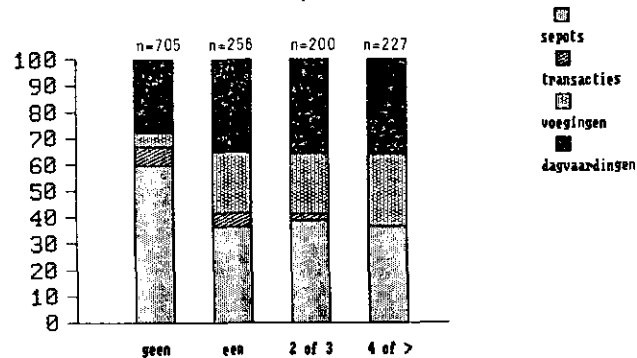
Ook de school/werksituatie van de jongeren vertoont enig verband met de voorlopige beslissing van de officier van justitie. Bij schoolgaanden is 46,7% van de zaken geseponeerd, bij de jongeren die niet naar school gaan en ook niet werken is dat 35,3%. Daarentegen is er bij deze laatste groep in 36,6% van de zaken sprake van een dagvaarding tegen 32,9% bij de schoolgaanden. Het verschil tussen deze twee groepen jongeren waar het gaat om zaken die op de zitting komen, is nadrukkelijker aanwezig wanneer we de voegingen en dagvaardingen samen nemen. Bij de jongeren die niet naar school gaan en ook niet werken, komt 61,9% van de zaken op de zitting; bij de schoolgaanden is dat 48,5%. Werkende jongeren nemen op dit punt steeds een positie in tussen de schoolgaanden en de niet-schoolgaanden/niet-werkenden. Zij wijken af waar het gaat om transacties.

Het percentage transacties is bij de werkende jongeren 9,6, tegen 4,8% bij de schoolgaanden en 2,7% bij de jongeren die niet naar school gaan en niet werken.

1.3.1.5 *Beslissing ovj en recidive*

Bij first offenders komen zowel sepot's als transacties meer voor dan voegingen en dagvaardingen. Bij recidivisten is het omgekeerde het geval. Figuur 10 laat het verschil zien.

Figuur 10: Beslissing ovj en recidive (in %; n=1.388)

Bij de first offenders wordt 59,6% van de zaken geseponeerd tegen gemiddeld 36,9% bij de recidivisten. Bij de recidivisten komt gemiddeld 60% van de zaken op de zitting

(voegingen en dagvaardingen); bij de first offenders is dat 33,2%. Opvallend is dat het voor de voorlopige beslissing van de officier van justitie kennelijk weinig uitmaakt of het om recidivisten gaat met slechts één eerder contact, twee of drie eerdere contacten of vier of meer eerdere contacten. Het beslissingspatroon is voor de drie onderscheiden groepen recidivisten hetzelfde.

De voorlopige beslissing van de officier van justitie lijkt geen verband te houden met de zwaarste afdoening in het verleden van recidivisten. Het is dus niet zo dat jongeren die in het verleden bv. een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd hebben gekregen, nu vaker of minder vaak geseponeerd worden dan jongeren van wie de zwaarste afdoening in het verleden een sepot is geweest. Ook lijkt er niet eerder gedagvaard te worden.

1.3.1.6 *Beslissing ovj en delictgegevens*

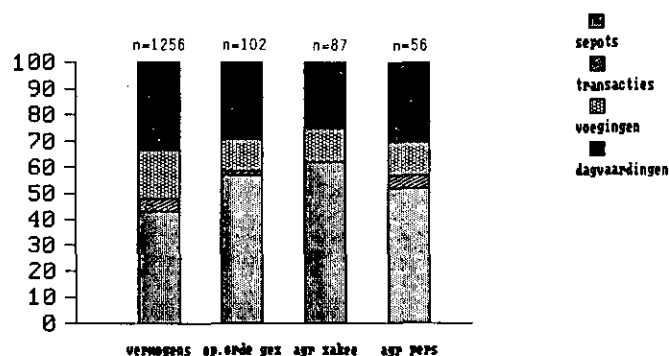
Indien het proces-verbaal van de politie melding maakt van 1 tot 3 gepleegde delicten, blijkt de officier van justitie eerder geneigd de zaak te seponeren dan wanneer in het proces-verbaal 4 tot 10 delicten worden genoemd. De percentages sepoten en dagvaardingen in gevallen met een gering aantal delicten (1-3) luiden resp. 49,1% en 28,2%. In de zaken met een vrij groot aantal delicten (4-10) zijn de percentages resp. 22,1% en 57,9%.

Ook toegebrachte schade en letsel spelen een rol van betekenis. Zo blijkt er bij geringere schade vaker een sepot te volgen en bij hogere schadebedragen een dagvaarding. Van de zaken met een schade beneden de f 500,- is 43% geseponeerd en 18,1% gedagvaard. In zaken met een schade van meer dan f 5.000,- is dat resp. 19,1% en 44,9%.

Een soortgelijk verschijnsel is te zien als er sprake is van letsel zij het minder expliciet dan bij de schadegevallen.

Een verband tussen het type delict en de voorlopige beslissing van de officier van justitie komt minder duidelijk naar voren. Weliswaar wordt er bij delicten in de categorieën "openbare orde en gezag" en "agressie tegen zaken" verhoudingsgewijs vaker geseponeerd dan bij vermogensdelicten en agressie tegen personen, maar de verschillen zijn niet erg groot. Van dagvaarding is nog het meest sprake bij vermogensdelicten; bij agressie tegen zaken komt dit naar verhouding het minst voor. Ondanks de geringe verschillen volgt hier een grafische weergave van beslissingen van de officier van justitie bij de vier belangrijkste delictcategorieën.

Figuur 11: Beslissingen o.v.j. en delicttype (in %; n=1.501)

1.3.2 Beslissingen van de kinderrechter

Het ligt voor de hand dat er geruime tijd overheen gaat voordat de beslissing van de kinderrechter bekend is. Tot dusverre zijn, bekeken over de gehele periode september 1986 - augustus 1987, 710 zaken door de officier van justitie gedagvaard. In tabel 8 laten we zien tot welke afdoeningen door de kinderrechter is besloten, voor zover die afdoening al bekend is.

Tabel 8: Afdoeningen kinderrechter (in %; n=710)

onvoorwaardelijke vrijheidsstraf	27,6
voorwaardelijke vrijheidsstraf	12,3
onvoorwaardelijke boete	7,3
schuldig zonder toepassing van straf	4,5
vrijpraak	1,7
berisping	1,0
maatregel	0,7
overige	1,7
nog niet bekend	42,8

Het hoge percentage nog niet bekende afdoeningen wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de twee laatste periodes. Voor de periodes mei - juni 1987 en juli - augustus 1987 bedragen momenteel de percentages "onbekend" resp. 56,2% en 87,7%. Voor de periodes september - oktober 1986 en november - december 1986 luiden die percentages nu resp. 18,9% en 27,0%.

Vanwege het toenemend aantal nog niet bekende afdoeningen naarmate het om meer recente periodes gaat, laten zich op dit moment (nog) geen bepaalde trends in de afdoeningen aflezen. Het aandeel van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen is groter in de meer recente periodes, maar dit wordt ongetwijfeld veroorzaakt door het gegeven dat hierbij in de meeste gevallen voorlopige hechtenis een rol van betekenis heeft gespeeld. In verband met geldende termijnen zullen beslissingen op tijd - en derhalve sneller - genomen moeten worden.

Voor zover ons bekend zijn in de periode september 1986 - augustus 1987 76 alternatieve sancties toegepast. Meer dan helft ging in de vorm van een werkproject: 43 jongeren moesten een werkproject uitvoeren, 16 jongeren een leerproject en 17 jongeren werden naar de Kwartaalkursus gestuurd. Deze cijfers zijn, zoals gezegd, niet volledig; niet in alle gevallen is ons (al) bekend dat er een alternatieve sanctie is of wordt uitgevoerd.

Voor zover de afdoeningen door de kinderrechter bekend zijn, hebben we die vergeleken met enkele persoonlijke en delictgegevens.

1.3.2.1 *Beslissing kinderrechter en geslacht*

Er tekent zich een duidelijk verschil af tussen enerzijds de afdoeningen bij jongens en anderzijds de afdoeningen bij meisjes. We dienen ons daarbij wel te realiseren dat het aantal meisjes dat is gedagvaard, erg klein is en bovendien bij de meisjes naar verhouding veel vaker nog geen afdoening bekend is. Desondanks is er sprake van aanzienlijk meer onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen bij de jongens (resp. 46,1% tegen 28,6%) en minder onvoorwaardelijke boetes (resp. 14,2% tegen 28,6%) en berispingen (resp. 1,5% tegen 14,3%).

1.3.2.2 *Beslissing kinderrechter en leeftijd*

Bij de jongste leeftijdscategorie (12-13 jaar) valt het lagere percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen op: 35,3% tegen gemiddeld 45,4% bij de 14- tot 17-jarigen. Nog opvallender is het hoge percentage schuldigverklaringen zonder toepassing van straf: 35,3% tegen gemiddeld 7,6%. Ook hierbij dient men zich echter te realiseren dat in absolute zin een zeer gering aantal 12- en 13-jarigen wordt gedagvaard. Boetes komen bij de jongsten helemaal niet voor. De 14- en 15-jarigen verschillen eigenlijk alleen op het punt van de onvoorwaardelijke boetes van de 16- en 17-jarigen. Bij de laatste groep is in 19,8% van de gevallen een onvoorwaardelijke boete opgelegd; bij de 14- en 15-jarigen is dat slechts 5,4%.

1.3.2.3 *Beslissing kinderrechter en etnische achtergrond*

Verhoudingsgewijs vallen de meeste onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen onder de Marokkaanse jongeren: 61,0%. Zij worden gevolgd door de Surinaamse/Antilliaanse jongeren (54,2%) en de Nederlandse jongeren (32,2%). Bij de voorwaardelijke vrijheidsstraffen is deze rangorde precies andersom: 25,2% bij de Nederlandse jongeren, 21,3% bij de Surinaamse/Antilliaanse jongeren en 18,6% bij de Marokkaanse jongeren.

Onvoorwaardelijke boetes zien we nog het meest bij de Nederlandse jongeren: 20,0%. Bij de Marokkaanse en de Surinaamse/Antilliaanse jongeren luiden deze percentages resp. 15,2% en 8,5%. Ook de schuldigverklaringen zonder toepassing van straf zien we het meeste bij de Nederlandse jongeren: 13,5%. Bij de Surinaamse/Antilliaanse jongeren komen we dit minder vaak tegen (6,4%), bij de Marokkaanse jongeren in het geheel niet.

1.3.2.4 *Beslissing kinderrechter en school/werksituatie*

De school/werksituatie lijkt een rol van betekenis te spelen bij de afdoening door de kinderrechter. In het bijzonder geldt dat voor de werkende jongeren. Bij deze groep zijn de percentages onvoorwaardelijke en voorwaardelijke vrijheidsstraffen verreweg het laagst en de percentages onvoorwaardelijke boetes en schuldigverklaringen zonder toepassing van straf het hoogst. De afdoeningen bij de schoolgaanden verschillen niet al te zeer van die bij de niet-schoolgaanden/niet-werkenden. Het grootste verschil doet zich voor bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. De belangrijkste gegevens zijn vermeld in tabel 9.

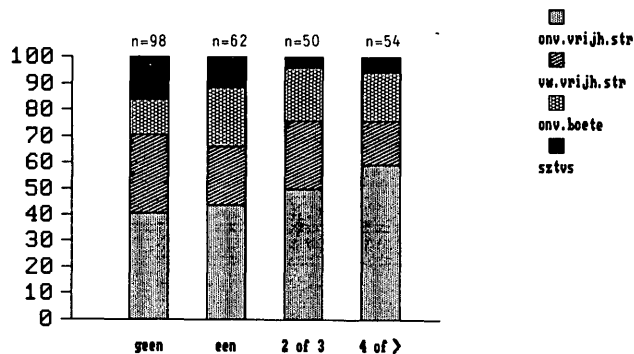
Tabel 9: Afdoening kinderrechter en school/werksituatie (in%; n=301)

afdoening	schoolg.	werkend	nt-schoolg./ nt-werkend
onvoorwaardelijke vrijheidsstraf	44,9	23,8	51,7
voorwaardelijke vrijheidsstraf	23,8	14,3	23,0
onvoorwaardelijke boete	13,8	42,8	11,5
schuldig zonder toepassing van straf	9,2	14,3	7,0

3.2.5 Beslissing kinderrechter en recidive

Recidive speelt een rol bij de afdoeningen door de kinderrechter. Dat uit zich met name bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en de schuldigverklaringen zonder toepassing van straf. In figuur 12 is te zien dat het percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen toeneemt naarmate er meer contacten met justitie in het verleden zijn geweest; voor de schuldigverklaringen zonder toepassing van straf geldt het omgekeerde.

Figuur 12: Beslissing kinderrechter en recidive (in %; n=264)

De zwaarste afdoening in het verleden lijkt wel enig gewicht in de schaal te leggen bij de afdoening door de kinderrechter. Bij 33,3% van de jongeren voor wie als zwaarste afdoening in het verleden een sepot staat vermeld, is de huidige beslissing een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Voor jongeren die als zwaarste afdoening in het verleden een voorwaardelijke dan wel een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf hebben, is dat resp. 57,7% en 58,3%. Bij de voorwaardelijke vrijheidsstraf als huidige afdoening luiden de percentages 22,8% (sepot als zwaarste afdoening in het verleden), 19,2% (voorwaardelijke vrijheidsstraf als zwaarste afdoening in het verleden) en 9,7% (onvoorwaardelijke vrijheidsstraf als zwaarste afdoening in het verleden). Ook de boetes "scoren" het hoogst bij de jongeren die als zwaarste afdoening in het verleden een sepot hebben: 28,1% tegen resp. 11,5% en 16,7% voor de jongeren met een voorwaardelijke dan wel onvoorwaardelijke vrijheidsstraf als zwaarste afdoening in het verleden.

1.3.2.6 *Beslissing kinderrechter en delictgegevens*

Vermeldenswaard is dat hoe meer delicten het proces-verbaal van de politie vermeldt, des te hoger het percentage reeds genomen beslissingen door de kinderrechter is. Bij zaken waar 1 tot 3 delicten staan vermeld, is in ongeveer tweederde van de gevallen de afdoening door de kinderrechter bekend. Bij zaken met 11 of meer delicten is dat bijna 85%. Tussen de afdoening door de kinderrechter en het type delict laat zich moeilijk een verband aflezen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de zeer kleine aantallen in de delictcategorieën "openbare orde en gezag", agressie tegen personen en agressie tegen zaken in vergelijking met de vermogensdelicten. Deze laatste groep omvat bijna 85% van het totaal. De hoogte van het schadebedrag lijkt van geringe invloed op de zwaarte van de uiteindelijke afdoening. Hetzelfde kan gezegd worden van lichamelijk letsel ten gevolge van het delict.

1.4 Gegevens inzake voorlopige hechtenis Amsterdam

Het afgelopen jaar is er in 15,3% van de gevallen sprake geweest van voorlopige hechtenis. In tabel 10 is te zien dat in een aantal gevallen deze voorlopige hechtenis onmiddellijk weer is geschorst.

Tabel 10: Voorlopige hechtenis

geen voorlopige hechtenis	2.265	(84,7%)
onmiddellijke schorsing	115	(4,3%)
voorlopige hechtenis	293	(11,0%)

In 273 zaken is bekend hoe lang de voorlopige hechtenis heeft geduurd. In tabel 11 is een overzicht gegeven. Gevallen waarbij de voorlopige hechtenis onmiddellijk is geschorst en feitelijk dus nog geen dag heeft geduurd, zijn in dit overzicht niet opgenomen. Voor de onderverdeling van de duur van de voorlopige hechtenis zijn de geldende maximum termijnen voor bewaring en gevangenhouding gebruikt.

Tabel 11: Duur voorlopige hechtenis

tot 12 dagen	51 (18,7%)
12 tot 42 dagen	92 (33,7%)
42 tot 72 dagen	73 (26,7%)
72 tot 102 dagen	39 (14,3%)
102 dagen en meer	18 (6,6%)

Naar verhouding worden er meer jongens in voorlopige hechtenis genomen dan meisjes: 13,2% tegen 4,6%. Bovendien verblijven de jongens langer in voorlopige hechtenis.

Het percentage jongeren dat in voorlopige hechtenis wordt genomen, is bij de 12- en 13-jarigen kleiner dan bij de overige leeftijdscategorieën. Voor de vier leeftijdscategorieën (12-13, 14-15, 16-17 en 18 jaar) bedragen de percentages voorlopig gehechten: resp. 7,9%, 12,1%, 13,1% en 21,9%. De voorlopige hechtenis wordt bij de 12- en 13-jarigen naar verhouding ook vaker onmiddellijk geschorst of duurt korter.

Vergelijken we drie grootste etnische groepen met elkaar op het punt van de voorlopige hechtenis, dan zien we bij de Surinaamse/Antilliaanse jongeren het hoogste percentage voorlopig gehechten: 19,4%. Bij de Marokkaanse jongeren is dat 17,8% en bij de Nederlandse jongeren 8,6%. In tabel 12 geven we voor deze drie groepen de duur van de voorlopige hechtenis weer, voor zover de voorlopige hechtenis niet onmiddellijk is geschorst.

Tabel 12: Duur voorlopige hechtenis en etnische achtergrond

duur	Nederlandse	Sur./Ant.	Marokkaanse
tot 12 dagen	19 (27,5%)	5 (8,9%)	8 (20,0%)
12 tot 42 dagen	23 (33,3%)	20 (35,7%)	9 (22,5%)
42 tot 72 dagen	13 (18,8%)	18 (32,1%)	14 (35,0%)
72 tot 102 dagen	10 (14,5%)	7 (12,5%)	8 (20,0%)
102 dagen en meer	4 (5,8%)	6 (10,7%)	1 (2,5%)
totaal	69 (100 %)	56 (100 %)	40 (100 %)

We kunnen constateren dat de verhouding tussen enerzijds de Nederlandse jongeren en anderzijds de Surinaamse/Antilliaanse en Marokkaanse jongeren op het punt van de voorlopige hechtenis nog schever is komen te liggen dan reeds het geval was voor wat betreft de aantallen ingeschreven zaken. Daarnaast is er ook sprake van een langere duur van de voorlopige hechtenis voor de twee groepen allochtone jongeren.

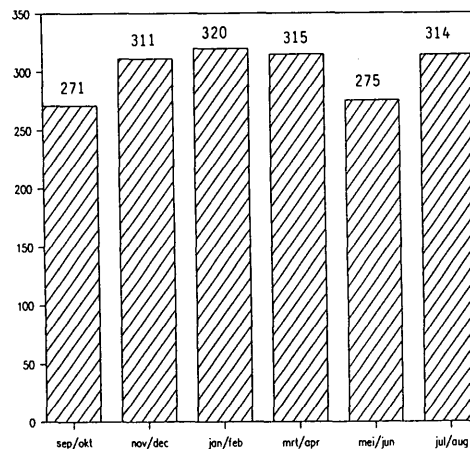
2 Haarlem

In de periode 1 september 1986 - 31 augustus 1987 zijn in het arrondissement Haarlem 1.806 zaken tegen strafrechtelijk minderjarigen op het parket ingeschreven. Deze 1.806 zaken hebben betrekking op een kleiner aantal jeugdigen. Van een aantal jeugdigen is bekend dat zij in de periode september 1986 - augustus 1987 twee of meer keren met justitie in aanraking zijn gekomen.

Sprekend we niet van zaken maar van personen, dan valt er onder deze 1.806 zaken een aantal dubbelstellingen. Het exacte aantal is ons vooralsnog niet bekend.

In figuur 13 is het verloop over de zes periodes van het aantal ingeschreven zaken weergegeven. Het beeld is over het algemeen redelijk constant; er gaat niet, zoals in Amsterdam, de suggestie vanuit dat we van doen zouden hebben met bepaalde seizoensinvloeden. Ook hier geldt echter dat pas van seizoensinvloeden gesproken kan worden als gegevens over meer jaren beschikbaar zijn.

Figuur 13: Ingeschreven zaken 1986/1987 (n=1.806)

Van deze 1.806 zaken zijn er 123 voor afhandeling overgedragen naar een ander arrondissement. Deze overdrachtzaken worden buiten beschouwing gelaten. Daardoor wordt in dit overzicht uitgegaan van 1.683 zaken.

Van 1.463 (87%) van de 1.806 zaken zijn ons enkele of meer gegevens bekend; van de overige 343 zijn nog geen dossiers beschikbaar geweest voor inzage. Op zaken waarvan het dossier door ons nog niet is ingezien, wordt in dit overzicht niet verder ingegaan, tenzij wel de beslissing van de officier van justitie bekend is. Zulke informatie is verwerkt in de passage over de afhandeling. Net als bij Amsterdam wordt de informatie in vier blokken gepresenteerd: persoonlijke gegevens, delictgegevens, afdoeningsgegevens en gegevens over voorlopige hechtenis. Gezien het speciale karakter van dit zesde overzicht zal ook hier deze strikte afscheiding niet steeds worden gehandhaafd. Hier en daar worden relaties gelegd tussen gegevens uit het ene blok met die uit een ander blok.

2.1 Persoonlijke gegevens Haarlem

2.1.1 *Geslacht*

In het afgelopen jaar hadden verreweg de meeste zaken betrekking op jongens: 91,2% tegen 8,8% meisjes. Tabel 13 laat zien dat alleen de periodes november - december 1986 (naar boven) en maart - april 1987 (naar beneden) wat betreft het percentage meisjes wat afwijken van het gemiddelde. Echt groot zijn de verschillen niet.

Tabel 13: Verdeling naar geslacht (in %; n=1.463)

periode	jongens	meisjes
september/oktober	91,7	8,3
november/december	89,1	10,9
januari/februari	91,5	8,5
maart/april	93,0	7,0
mei/juni	89,8	10,2
juli/augustus	92,3	7,7
totaal	91,2	8,8

2.1.2 *Leeftijden*

De leeftijdsverdeling over het afgelopen jaar is te vinden in tabel 14.

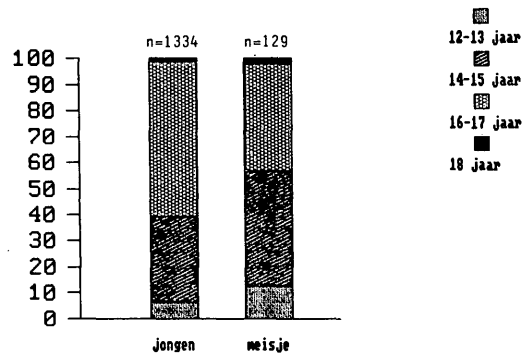
Tabel 14: Leeftijdsverdeling (in %; n=1.463)

periode	12-13 jaar	14-15 jaar	16-17 jaar	18 jaar
september/oktober	7,4	36,4	55,8	0,5
november/december	7,9	33,1	55,3	3,8
januari/februari	8,9	35,2	54,4	1,4
maart/april	8,1	36,0	55,0	0,8
mei/juni	4,1	36,3	59,6	-
juli/augustus	3,1	25,5	70,9	0,5
totaal	6,8	34,0	58,0	1,2

Sinds de periode januari - februari 1987 is er sprake van een daling van het aandeel van de 12- en 13-jarigen. Vrij opmerkelijk is de daling bij de 14- en 15-jarigen en de stijging van de 16- en 17-jarigen in de periode juli - augustus 1987.

Er is een duidelijk verschil te constateren in de leeftijdsverdeling bij enerzijds de jongens en anderzijds de meisjes. Die van de meisjes wijkt sterk af van die van de jongens. Die van de jongens benadert de gemiddelde verdeling van het afgelopen jaar (niet verwonderlijk: het aantal jongens is dermate groot dat daardoor welhaast automatisch het gemiddelde wordt bepaald). Figuur 14 laat zien dat bij de meisjes het accent meer op de twee jongste leeftijdscategorieën ligt.

Figuur 14: Leeftijdsverdeling naar geslacht (in %; n=1.463)

2.1.3 *Etnische achtergrond*

In tabel 15 is de etnische achtergrond van de jongeren vermeld.

Tabel 15: Etnische achtergrond (in %; n=1.463)

periode	Nederl.	Sur/Ant.	Turks	Marokk.	overig
september/oktober	81,5	3,2	9,7	1,9	3,7
november/december	88,3	1,9	4,9	2,3	2,6
januari/februari	85,4	2,1	6,0	2,8	3,6
maart/april	79,8	2,7	9,3	3,5	4,7
mei/juni	78,3	2,5	10,7	2,5	6,1
juli/augustus	84,2	2,6	7,7	2,0	3,6
totaal	83,0	2,5	7,9	2,5	4,0

De daling van het aandeel van autochtone jongeren, ingezet in de periode januari - februari 1987 is in de periode juli - augustus 1987 tot staan gekomen. Het aandeel van de allochtone groepen is m.u.v. dat van de Turkse jongeren vrij constant. Het zal duidelijk zijn deze verdeling geen correcte afspiegeling is van de bevolkingssamenstelling. Met name de groep Turkse jongeren is (te) sterk vertegenwoordigd in deze cijfers.

Ter illustratie de cijfers van de bevolkingssamenstelling van de stad (dus niet het arrondissement) Haarlem. Op 1 januari 1986 woonden daar 19.129 jongeren in de leeftijd van 10 t/m 19 jaar. Van hen was 93,1% Nederlands, 2,9% Turks, 1,7% Suri-naams/Antilliaans, 1,2% Marokkaans en 1,0% overig (bron: Gemeente Haarlem).

Hoewel deze cijfers niet vergelijkbaar zijn met de hierboven gepresenteerde gegevens (het gaat immers om een beperkter gebied, om ruimere leeftijdsgrenzen en bovendien is het tijdstip van vaststelling anders), wijzen zij o.i. wel op andere verhouding tussen de verschillende bevolkingsgroepen dan terug te vinden is in de justitie--cijfers.

Nadere bestudering maakt duidelijk dat de verdeling jongens-meisjes voor alle etnische groepen vrijwel hetzelfde is. Alleen bij de groep Turkse jongeren ligt het percentage meisjes (3,1%) lager dan bij de Nederlandse jongeren (8,4%).

Bij de leeftjidsverdeling zijn er enkele verschillen. In de categorie 14- en 15-jarigen zijn de Turkse jongeren naar verhouding sterker vertegenwoordigd; 10,1% van alle 14- en 15-jarigen zijn Turkse jongeren. De Marokkaanse jongeren die met justitie in aan-

raking komen, zijn naar verhouding wat jonger dan de andere jongeren. Ruim 62% van de Marokkaanse jongeren valt in de categorie 12 t/m 15 jaar. Bij de Nederlandse, Surinaamse/Antilliaanse en Turkse jongeren is dat resp. 40%, 42% en 49%. De situatie rond de Marokkaanse jongeren is daarmee vergelijkbaar met die in Amsterdam; het aantal Marokkaanse jeugdigen is in Haarlem echter veel kleiner.

2.1.4 *School/werksituatie*

Het merendeel van de jongeren gaat naar school: 76,7%. Een kleine groep werkt (11,2%) en eveneens een kleine groep (12,1%) gaat niet naar school en heeft ook geen werk.

De dagelijkse bezigheden van de jongeren vertonen uiteraard een verband met hun leeftijd. Het percentage schoolgaanden ligt bij de jongste leeftijdscategorieën veel hoger. Het percentage jongeren dat werkt en het percentage jongeren dat niet naar school gaat en geen werk heeft, nemen allebei toe naarmate de jongeren ouder zijn.

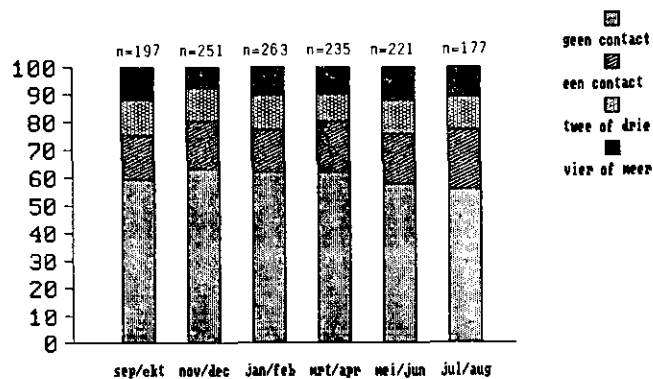
Vergeleken met de jongens ligt bij de meisjes het percentage schoolgaanden hoger (85,5%) en het percentage dat werkt lager (3,2%). Ook het percentage meisjes dat niet naar school gaat en ook niet werkt ligt iets lager (10,5%).

Vergeleken met de andere etnische groepen is het percentage schoolgaanden bij de Marokkaanse jongeren het hoogst (86,5%) en de percentages werkenden en niet-schoolgaanden/niet-werkenden het laagst (resp. 2,7% en 10,8%). De Turkse jongeren volgen met resp. percentages 80,7%, 5,5% en 12,8%. Voor een deel zal dit samenhangen met het feit dat jongere kinderen in de Marokkaanse en Turkse groep een verhoudingsgewijs groter aandeel hebben. Bij de jongeren met een Surinaamse/Antilliaanse achtergrond is het percentage niet-schoolgaanden/niet-werkenden het grootst (17,6%). Bij dit alles dient te worden aangetekend dat de gegevens over het al dan niet naar school gaan of werken gebaseerd zijn op de eigen opgaven van de jongeren. Het is niet bekend hoe vaak er sprake is van zgn. pseudo-scholieren: jongeren die opgeven naar school te gaan en ook als scholier staan ingeschreven, maar in werkelijkheid de school niet of zeer zelden bezoeken.

2.1.5 *Recidive*

Hiervoor is al aangegeven dat een aantal jongeren in het afgelopen jaar meer dan één keer met justitie in aanraking is gekomen. Daarnaast is er een groep jongeren die al eerder met justitie te maken heeft gehad in de jaren voorafgaand aan de start van het JIS. Bekijken we de 1.463 zaken uit de periode september 1986 - augustus 1987 waarover enige dossierinformatie beschikbaar is, dan blijkt dat in 44,4% van de gevallen sprake was van recidive. (Het percentage "eerdere politiecontacten" ligt aanzienlijk hoger - 60,1% -, maar zoals bekend worden niet alle gevallen aan de officier van justitie voorgelegd.) In figuur 15 is te zien hoe per periode van twee maanden de verdeling geen recidive, één eerder contact, twee of drie contacten en vier of meer contacten is geweest. Aangezien niet van alle recidivisten het exacte aantal eerdere contacten met justitie bekend is en dergelijke gevallen buiten beschouwing zijn gelaten, heeft de figuur betrekking op een kleiner aantal zaken. De figuur laat zien dat het percentage recidivisten is toegenomen na de periode november - december 1986.

Figuur 15: Justitiecontacten in het verleden (in %; n=1.344)

Het percentage recidivisten is bij de meisjes staat in geen verhouding tot dat bij de jongens: resp. 6,3% en 43,0%.

Met het toenemen van de leeftijd zien we ook een toename van recidivisten. Van de 12- en 13-jarigen is slechts 5,5% eerder in contact geweest met justitie; bij de 14- en 15-jarigen is dat opgelopen tot 32,2% en bij de 16- en 17-jarigen tot 49,8%.

Bezien we de etnische groeperingen, dan vallen de hoge percentages recidivisten bij

de Turkse en Surinaamse/Antilliaanse jongeren op: 57,0% en 56,2%. Bij de Marokkaanse jongeren is dat 48,5% en bij de Nederlandse jongeren 38,0%.

Onder de schoolgaanden treffen we aanzienlijk minder recidivisten aan dan bij de jongeren die niet naar school gaan en ook geen werk hebben: resp. 31,6% en 70,0%. Bovendien is bij de laatste groep jongeren een veel grotere groep persistente recidivisten te vinden; 33,3 % van de niet-schoolgaanden/niet-werkenden heeft vier of meer justitiecontacten achter de rug. Bij de schoolgaanden is dat slechts 5,7%.

In tabel 16 is per periode van twee maanden de verdeling van zwaarste afdoeningen in het verleden weergegeven voor zover daarover informatie beschikbaar was. Jongeren die niet eerder met justitie in aanraking zijn geweest, zijn hier buiten beschouwing gelaten. Bij het bestuderen van deze cijfers dienen we ons te realiseren dat de ernstiger zaken uit de meest recente periodes niet altijd gegevens bekend zijn. Daardoor zullen in volgende tweemaandelijks overzichten de percentages septs en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen steeds worden gecorrigeerd resp. naar beneden en omhoog. Met het toenemen van informatie over ernstiger zaken neemt gewoonlijk ook het aantal recidivisten met zware afdoeningen in het verleden (onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen) toe. Over het algemeen geldt dit meer voor het arrondissement Amsterdam dan voor Haarlem.

Het geringe aantal alternatieve sancties in de tabel hangt samen met het feit dat alternatieve sancties niet altijd als zodanig genoteerd worden. In de justitiële documentatie wordt het officiële vonnis vermeld. Meestal is dat een voorwaardelijke veroordeling met al dan niet een symbolische proeftijd. Aangenomen mag worden dat in werkelijkheid meer jonge recidivisten in het nabije verleden een alternatieve sanctie hebben uitgevoerd.

Tabel 16: Zwaarste afdoening in het verleden (in X; n=532)

afdoening	sept/okt	nov/dec	jan/febr	mrt/apr	mei/juni	juli/aug
sepot	58,8	58,7	56,0	57,3	49,5	57,7
transactie	10,0	12,0	11,0	9,0	14,0	10,3
berisping	-	1,1	-	1,1	1,1	-
boete	1,3	4,3	1,0	1,1	1,1	-
voorwaardelijke vrijheidsstraf	12,5	4,3	7,0	9,0	6,5	10,3
alternatieve sanctie	-	-	2,0	-	-	-
onvoorw. vrijheidsstraf	17,5	19,6	23,0	22,5	22,6	20,5
overige	-	-	-	-	2,2	-

2.1.6 Kinderbeschermingsmaatregel

In de periode september 1986 - augustus 1987 is er bij 7,3% van de jongeren sprake van een kindbeschermingsmaatregel. Daarbij gaat het voornamelijk om civiele ondertoezichtstellingen.

2.2 Delictgegevens Hnarlern

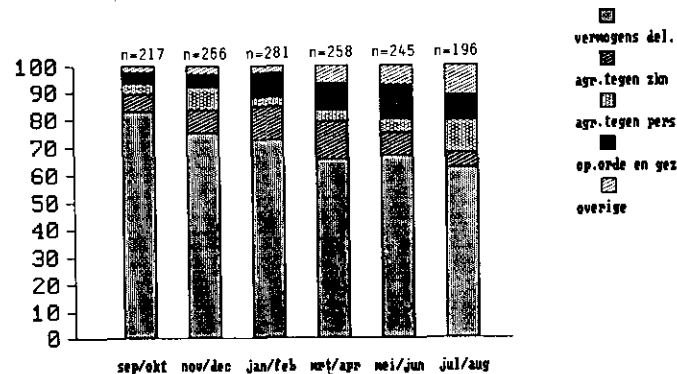
De verdeling naar type delict (gebaseerd op het proces-verbaal van de politie; bij meer delicten door een dader is het "zwaarst bedreigde" artikel aangehouden) voor het gehele jaar is opgenomen in tabel 17.

Tabel 17: Type delict (in %; n=1.463)

vermogensdelicten	71,0
agressie tegen zaken	9,5
openbare orde en gezag	8,3
agressie tegen personen	5,8
verkeersdelicten	2,5
zedendelicten	1,6
overtreding vuurwapenwet	0,1
overige	1,2

Steeds is er sprake geweest van een daling van het aandeel van de vermogensdelicten. Vrij opvallend is dat in de periode juli - augustus 1987 het percentage delicten in de categorie "agressie tegen personen" meer dan twee keer zo hoog is als in de voorgaande periodes: 11,7%. In figuur 16 is één en ander grafisch weergegeven.

Figuur 16: Type delict (in %; n=1.463)

Voor de volledigheid geven we in tabel 18 nog de onderverdeling van de vermogensdelicten over het afgelopen jaar.

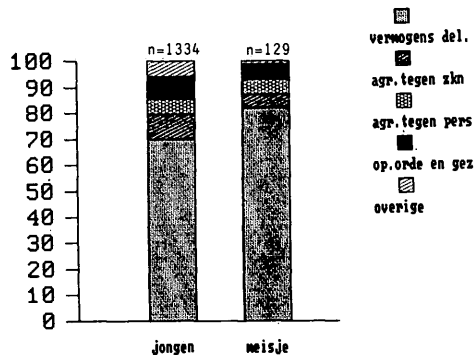
Tabel 18: Vermogensdelicten (in %; n=1.039)

diefstal d.m.v. braak en in vereniging	38,2
eenvoudige diefstal	22,3
diefstal in vereniging	20,5
heling	7,4
diefstal d.m.v. braak	4,9
diefstal met geweld	3,3
overige	3,4

2.2.1 Delicttype en geslacht

De verdeling naar type delict ziet er bij de meisjes op enkele punten anders uit dan bij de jongens. Het aandeel van de vermogensdelicten is bij de meisjes veel groter (82,2%) dan bij de jongens (69,9%). Het aandeel van de categorie "agressie tegen zaken" is daarentegen geringer bij de meisjes: 5,4% tegen 9,9% bij de jongens. Hetzelfde geldt voor de categorie "openbare orde en gezag": 6,2% bij de meisjes tegen 8,5% bij de jongens. Figuur 17 illustreert de verschillen.

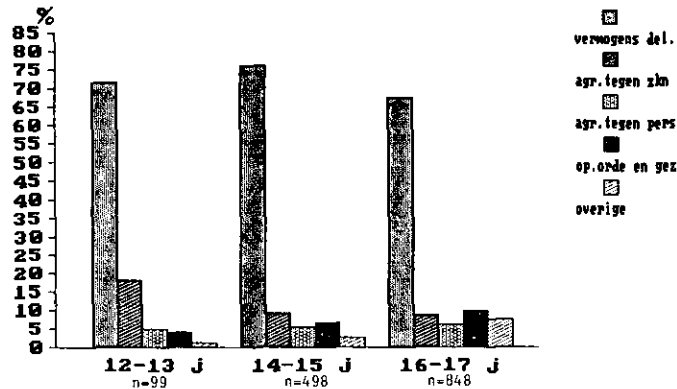
Figuur 17: Delicttype en geslacht (in %; n=1.463)

2.2.2 Delicttype en leeftijd

Er is ook een zekere samenhang tussen delicttype en leeftijd. Het aandeel van de categorie "openbare orde en gezag" neemt toe met het ouder worden: 4,0% bij de 12- en 13-jarigen en 10,0% bij de 16- en 17-jarigen. Agressie tegen zaken neemt echter af: 18,2% bij de 12- en 13-jarigen en 8,7 bij de 16- en 17-jarigen. Bij de vermogensdelicten zijn de verschillen gering. In figuur 18 zijn de verschillen goed te zien. In deze figuur zijn de 18-jarigen niet opgenomen vanwege het zeer geringe aantal.

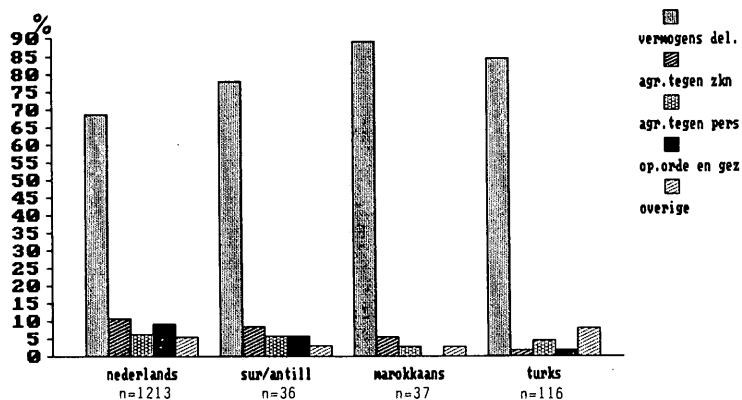
Figuur 18: Delicttype en leeftijd (in %; n=1.445)

2.2.3 Delicttype en etnische achtergrond

Tussen de diverse etnische groepen bestaan verschillen op het punt van het type delict. Bij alle groepen vormen de vermogensdelicten de grootste categorie, maar bij de Marokkaanse en Turkse jongeren is dit veel sterker het geval dan bij de Surinaamse/Antilliaanse en de Nederlandse jongeren: resp. 89,2, 84,5% tegen 77,8% en 68,7%. Agressie tegen zaken komt daarentegen meer voor bij de Nederlandse jongeren (10,6%) en de Surinaamse/Antilliaanse jongeren (8,3%) dan bij de Marokkaanse (5,4%) en Turkse jongeren (1,7%). Ook bij de categorie "openbare orde en gezag" zien we dit: Nederlandse jongeren 9,2%, Surinaamse/Antilliaanse jongeren 5,6% en Turkse jongeren 1,7%. Bij de Marokkaanse jongeren treffen we deze categorie niet aan. In figuur 19 is de verdeling grafisch weergegeven.

Figuur 19: Delicttype en etnische achtergrond (in %; n=1.402)

2.2.4 Delicttype en recidive

Er zijn nauwelijks verschillen waar te nemen tussen first offenders en recidivisten op het punt van het type delict. Het aandeel van agressie tegen zaken is bij de first offenders iets groter dan bij de recidivisten: 11,5% tegen 6,9%. Bij de overige delictcategorieën zijn de verschillen veel geringer.

2.2.5 Schade

In 90% van de gevallen hebben we kunnen vaststellen dat er sprake was van schade (waarde gestolene + aangerichte schade) t.g.v. het delict. In 49,9% van deze zaken bedroeg de schade minder dan f 500,-; in 34,3% ging het om een schadebedrag tussen de f 500,- en f 5.000,- en in 12,8% om een schade van meer dan f 5.000,-. In 3,9% van de gevallen was de schade niet goed te schatten.

2.2.6 Letsel

Voor zover bekend is er in 11,3% van de gevallen lichamelijk letsel toegebracht bij het plegen van het delict. In 18,3% van deze gevallen was er sprake van pijn zonder zichtbaar letsel. In 23,2% van de gevallen was er wel sprake van zichtbaar letsel, maar was medische behandeling niet noodzakelijk. In 36% van de gevallen heeft eenmalig medische behandeling plaatsgevonden. In de overige gevallen ging het om meer behandelingen en ziekenhuisopnamen. In 1,2% van de gevallen ging het om dodelijke verwondingen.

2.3 Afdoeningsgegevens Haarlem

2.3.1 Beslissingen officier van justitie

In 93,6% van alle zaken van het afgelopen jaar is op dit moment de beslissing van de officier van justitie bekend. Tabel 19 bevat een overzicht van deze beslissingen.

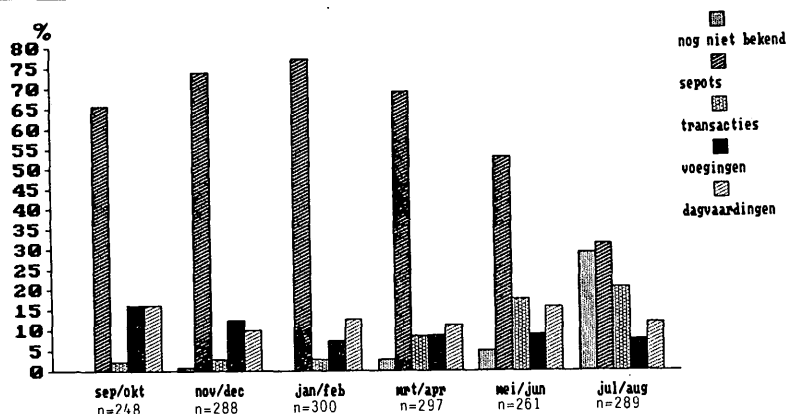
Tabel 19: Beslissingen officier van justitie (in %; n=1.683)

sepots	61,9
transacties	9,0
voegingen	10,0
dagvaardingen	12,8
nog niet bekend	6,4

Vermeldenswaard is dat in het arrondissement Haarlem een groot aantal zaken is geponeerd nadat een schadevergoedingsregeling is getroffen. De periode tussen de dag van inschrijving op het parket en de voorlopige beslissing van de officier van justitie duurt gemiddeld 1 maand en 26 dagen. Het afgelopen jaar werd 9,9% van de beslissingen binnen één maand genomen; 0,4% van de beslissingen viel na 6 maanden. Overigens, in bijna 65% van alle zaken is de beslissing binnen twee maanden genomen.

Figuur 20 laat zien dat naarmate het om een meer recente periode gaat er in minder zaken door de officier van justitie een voorlopige beslissing is genomen.

Figuur 20: Beslissingen ovj (in %; n=1.683)

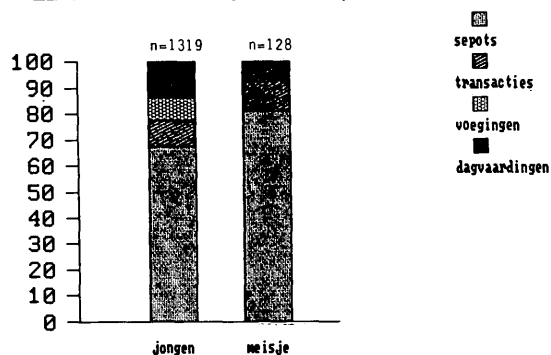

Ook al zouden we de twee meest recente periodes vanwege de grote aantallen "nog niet bekend" buiten beschouwing laten, dan nog laat zich uit bovenstaande figuur moeilijk een trend afleiden. Bij geen van de beslissingswijzen is er sprake van een continu, gestage toe- of afname. Wel vertoont de aard van de beslissingen een samenhang met diverse persoonlijke en delictgegevens.

2.3.1.1 *Beslissing ovj en geslacht*

Bij de meisjes komen zowel sepots als transacties meer voor dan bij de jongens. Dat houdt tevens in dat bij de jongens meer gevoegd en gedagvaard wordt. In figuur 21 is het verschil te zien (excl. "onbekend").

Figuur 21: Afdoening ovj en geslacht (in %; n=1.447)

2.3.1.2 *Beslissing o.v.j. en leeftijd*

Met het ouder worden neemt de kans op een sepot af en de kansen op een transactie, voeging of dagvaarding toe. Bij de 12- en 13-jarigen is 91,7% van de zaken geseponeerd en 3,0% gedagvaard. Bij de 16- en 17-jarigen is 62,7% van de zaken geseponeerd en 16,4% gedagvaard. Transacties komen bij de jongste leeftijdsgroep nauwelijks voor. Bij de 16- en 17-jarigen is in 11,8% van de zaken getransigeerd.

2.3.1.3 *Beslissing o.v.j. en etnische achtergrond*

Een vergelijking tussen de vier etnische groepen laat zien dat er bij de Nederlandse jongeren verhoudingsgewijs meer geseponeerd wordt dan bij de Surinaamse/Antilliaanse, Turkse en Marokkaanse jongeren (70,9% tegen resp. 60,0%, 49,1% en 62,2%) en minder gedagvaard (12,3% tegen resp. 22,8%, 19,3% en 16,2%). Bij de Turkse en Marokkaanse jongeren is tevens vaker sprake van voegingen, waardoor aanzienlijk meer zaken op de zitting komen. Nemen we de voegingen en de dagvaardingen samen, dan blijkt 41,2% van de zaken van Turkse jongeren, 28,6% van de zaken van Surinaamse/Antilliaanse jongeren, 27,0% van de zaken van Marokkaanse jongeren en 18,9% van de zaken van Nederlandse jongeren op de zitting te komen.

2.3.1.4 *Beslissing o.v.j. en school/werksituatie*

Ook de school/werksituatie van de jongeren vertoont enig verband met de voorlopige beslissing van de officier van justitie. Bij schoolgaanden is 73,0% van de zaken geseponeerd, bij de jongeren die niet naar school gaan en niet werken is dat 47,0%. Daarentegen is er bij deze laatste groep in 27,0% van de zaken sprake van een dagvaarding tegen 10,8% bij de schoolgaanden. Het verschil tussen deze twee groepen jongeren - waar het gaat om zaken die op de zitting komen - is nog duidelijker wanneer we de voegingen en dagvaardingen samen nemen.

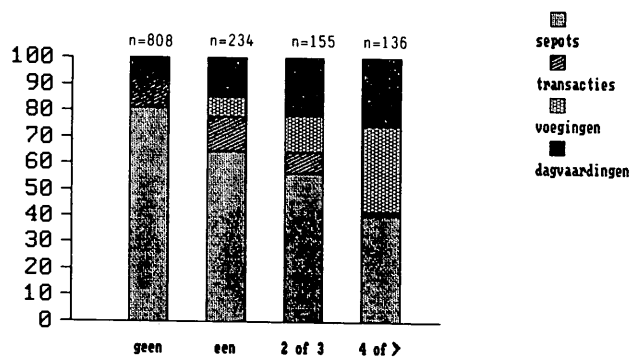
Bij de jongeren die niet naar school gaan en ook niet werken, komt 42,9% van de zaken op de zitting; bij de schoolgaanden is dat 16,9%. Werkende jongeren nemen op dit punt steeds een positie in tussen de schoolgaanden en de niet-schoolgaanden/niet-werkenden. Bij alle groepen ligt het percentage transacties rond de 10%.

2.3.1.5 *Beslissing ovj en recidive*

Bij first offenders komen septs meer voor dan voegingen en dagvaardingen. Bij recidivisten is het omgekeerde het geval. Figuur 22 laat het verschil goed zien. Bij de first offenders wordt 80,9% van de zaken gesept tegen gemiddeld 55,1% bij de recidivisten. Bij de recidivisten komt gemiddeld 25,2% van de zaken op de zitting (voegingen en dagvaardingen); bij de first offenders is dit 7,4%.

Naarmate het bij de recidivisten gaat om meer justitiële contacten in het verleden, wordt er minder gesept en minder getransigeerd. Het aantal dagvaardingen blijft min of meer gelijk, maar het aantal voegingen neemt daarentegen duidelijk toe. Het beslissingspatroon is voor de drie onderscheiden groepen recidivisten dus niet hetzelfde.

Figuur 22: Beslissing ovj en recidive (in %; n=1.333)

De voorlopige beslissing van de officier van justitie lijkt een verband te tonen met de zwaarste afdoening in het verleden van recidivisten. Zo worden zaken van jongeren die in het verleden bv. een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd hebben gekregen nu minder vaak gesept en worden zaken van jongeren van wie de zwaarste afdoening in het verleden een sepot is geweest, verhoudingsgewijs vaker gesept. Bij de eerstgenoemde groep wordt er sneller gedagvaard.

2.3.1.6 *Beslissing ovj en delictgegevens*

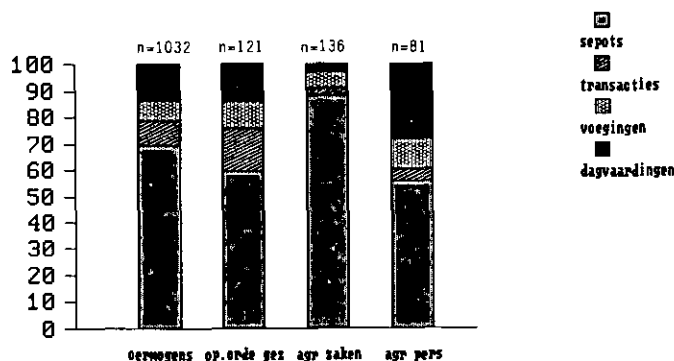
Indien het proces-verbaal van de politie melding maakt van 1 tot 3 gepleegde delicten, blijkt de officier van justitie eerder geneigd de zaak te seponeren dan wanneer in het proces-verbaal 4 tot 10 delicten worden genoemd. De percentages septs en dagvaar-

dingen in gevallen met een gering aantal delicten (1-3) luiden resp. 71,6% en 9,0%. In de zaken met een vrij groot aantal delicten (4-10) zijn de percentages resp. 58,1% en 29,3%.

Ook toegebrachte schade en letsel spelen een rol van betekenis. Zo blijkt er bij geringere schade vaker een sepot te volgen en bij hogere schadebedragen een dagvaarding. Van de zaken met een schade beneden de f 500,- is 75,4% geseponeerd en 5,9% gedagvaard. In zaken met een schade van meer dan f 5.000,- is dat resp. 44,4% en 51,0%. Een soortgelijk verschijnsel is te zien als er sprake is van letsel, zij het minder expliciet dan bij de schadegevallen.

Er lijkt enig verband tussen het type delict en de voorlopige beslissing van de officier van justitie. Met name bij de categorie "agressie tegen zaken" wordt veelvuldig geseponeerd (88,2%) en weinig gedagvaard (2,9%). Bij "agressie tegen personen" wordt naar verhouding weinig geseponeerd (54,2%) en veel gedagvaard (28,4%). Verhoudingsgewijs komt de transactie het meeste voor bij feiten in de categorie "orde en gezag" (16,5%). Hieronder een grafische weergave.

Figuur 23: Bestellingen ovj en delicttype (in %; n=1.270)

2.3.2 Beslissingen van de kinderrechter

Het ligt voor de hand dat er geruime tijd overheen gaat vóórdat de beslissing van de kinderrechter bekend is. Tot dusverre zijn, bekeken over de gehele periode september 1986 - augustus 1987, 215 zaken door de officier van justitie gedagvaard. In tabel 20 laten we zien tot welke afdoeningen door de kinderrechter is besloten, voor zover die afdoening bekend is.

Tabel 20: Afdoeningen kinderrechter (in %; n=215)

onvoorwaardelijke vrijheidsstraf	16,7
voorwaardelijke vrijheidsstraf	8,8
onvoorwaardelijke boete	8,4
berisping	0,5
maatregel	0,5
nog niet bekend	65,1

Het hoge percentage nog niet bekende afdoeningen wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de twee laatste tweemaandelijke periodes. Voor de periodes mei - juni 1987 en juli - augustus 1987 bedragen momenteel de percentages "onbekend" 100%. Voor de periodes september - oktober 1986 en november - december 1986 luiden die percentages nu resp. 17,5% en 41,4%. Vanwege het toenemend aantal nog niet bekende afdoeningen naarmate het om meer recente periodes gaat, laten zich op dit moment nog geen bepaalde trends in de afdoeningen aflezen.

Voor zover de afdoeningen door de kinderrechter bekend zijn, hebben we die vergeleken met enkele persoonlijke en delictgegevens.

2.3.2.1 *Beslissing kinderrechter en geslacht*

Er tekent zich een verschil af tussen enerzijds de afdoeningen bij jongens en anderzijds de afdoeningen bij meisjes. We dienen ons daarbij wel te realiseren dat het aantal meisjes dat is gedagvaard, erg klein is. Bovendien is, zoals in de vorige paragraaf reeds bleek, in zeer veel gevallen nog geen vonnis bekend. We beperken ons hier dan ook tot de vaststelling dat tot nu toe nog geen meisjes een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf hebben gekregen; bij de jongens is dat 44,6%.

2.3.2.2 *Beslissing kinderrechter en leeftijd*

Gezien het geringe aantal jongeren (3) in de jongste leeftijdscategorie (12-13 jaar) dat in Haarlem is gedagvaard, beperken we ons hier tot de 14- en 15-jarigen en de 16- en 17-jarigen. Bij beide leeftijdscategorieën is het percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen ongeveer 45%. Bij de 16- en 17-jarigen is het percentage boetes hoger (28,6% tegen 11,1%) en het percentage voorwaardelijke vrijheidsstraffen lager (23,2% tegen 44,4%). Het nog grote aantal onbekende vonnissen staat het trekken van conclusies niet toe.

2.3.2.3 *Beslissing kinderrechter en etnische achtergrond*

Het grote aantal onbekende vonnissen en het geringe aantal gedagvaarde Surinaamse/Antilliaanse en Marokkaanse jongeren maken een vergelijking op dit punt vrijwel onmogelijk. Opmerkelijk is wel dat voor zover het vonnis bekend is, 77,8% van de gedagvaarde Turkse jongeren een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf heeft gekregen tegen 35,8% van de Nederlandse jongeren. Het percentage boetes ligt bij beide groepen vrijwel gelijk; het verschil is te vinden in het verhoudingsgewijs hoge percentage voorwaardelijke vrijheidsstraffen bij de Nederlandse jongeren.

2.3.2.4 *Beslissing kinderrechter en school/werksituatie*

De school/werksituatie lijkt een rol van betekenis te spelen bij de afdoening door de kinderrechter. Het percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen is bij werkende jongeren het laagst (20%), het percentage voorwaardelijke vrijheidsstraffen en het percentage boetes het hoogst (beide 40%). Schoolgaande jongeren onderscheiden zich op dit punt van niet-schoolgaanden/niet-werkenden door een lager percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (35,5% tegen 57,9%) en een hoger percentage boetes (32,2% tegen 15,8%). De belangrijkste gegevens zijn vermeld in tabel 21.

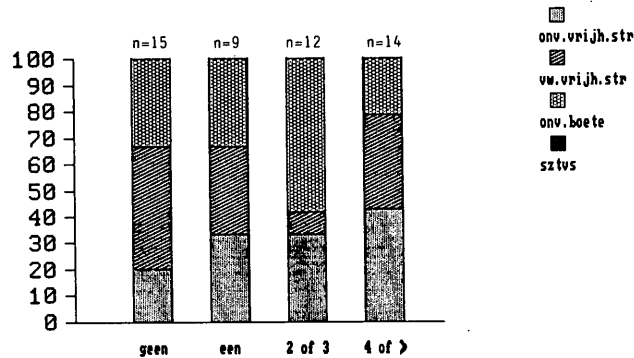
Tabel 21: Afdoening kinderrechter en school/werksituatie (in %; n=621)

afdoening	schoolg.	werkend	nt-schoolg./ nt-werkend
onvoorwaardelijke vrijheidsstraf	35,5	20,0	57,9
voorwaardelijke vrijheidsstraf	25,8	40,0	26,3
onvoorwaardelijke boete	32,2	40,0	15,8

2.3.2.5 *Beslissing kinderrechter en recidive*

Recidive speelt een rol bij de afdoeningen door de kinderrechter. Dat uit zich met name bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en de schuldigverklaringen zonder toepassing van straf. In figuur 24 is te zien dat het percentage onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen toeneemt naarmate er meer contacten met justitie in het verleden zijn geweest.

Figuur 24: Bestissing kinderrechter en recidive (in %; n=50)

De zwaarste afdoening in het verleden lijkt enig gewicht in de schaal te leggen bij de afdoening door de kinderrechter. Bij 31,2% van de jongeren voor wie als zwaarste afdoening in het verleden een sepot staat vermeld, is de huidige beslissing een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Voor jongeren die als zwaarste afdoening in het verleden een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf hebben, is dat 77,8%. De boetes "scoren" het hoogst bij de jongeren die als zwaarste afdoening in het verleden een sepot hebben: 43,7%. Bij jongeren met als zwaarste afdoening in het verleden een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, zijn we geen boetes tegengekomen.

2.3.2.6 *Beslissing kinderrechter en delictgegevens*

Vermeldenswaard is dat hoe meer delicten het proces-verbaal van de politie vermeldt, des te hoger het percentage reeds genomen beslissingen door de kinderrechter is. Bij zaken waar 1 tot 3 delicten staan vermeld, is in ongeveer een derde van de gevallen de afdoening door de kinderrechter bekend. Bij zaken met 11 of meer delicten is dat bijna 50%. Tussen de afdoening door de kinderrechter en het type delict laat zich moeilijk een verband aflezen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de zeer kleine aantallen in de delictcategorieën "openbare orde en gezag", agressie tegen personen en tegen zaken in vergelijking met de vermogensdelicten. Deze laatste groep omvat ruim 70% van het totaal.

De hoogte van het schadebedrag lijkt invloed te hebben op de zwaarte van de uiteindelijk afdoening. De aantallen zijn echter vooralsnog te gering om verantwoorde conclusies te trekken. Hetzelfde kan gezegd worden van lichamelijk letsel ten gevolge van het delict.

2.4 Gegevens inzake voorlopige hechtenis Haarlem

Het afgelopen jaar was er in 5,2% van de gevallen sprake van voorlopige hechtenis. In tabel 22 is te zien dat in een aantal gevallen deze voorlopige hechtenis onmiddellijk weer is geschorst.

Tabel 22: Voorlopige hechtenis

geen voorlopige hechtenis	1.596 (94,8%)
onmiddellijke schorsing	15 (0,9%)
voorlopige hechtenis	72 (4,3%)

In 70 zaken is bekend hoe lang de voorlopige hechtenis heeft geduurd. In tabel 23 is een overzicht gegeven. Gevallen waarbij de voorlopige hechtenis onmiddellijk is geschorst en feitelijk dus nog geen dag heeft geduurd, zijn in dit overzicht niet opgenomen. Voor de onderverdeling van de duur van de voorlopige hechtenis zijn de geldende maximum termijnen voor bewaring en gevangenhouding gebruikt.

Tabel 23: Duur voorlopige hechtenis

tot 12 dagen	13 (18,6%)
12 tot 42 dagen	13 (18,6%)
42 tot 72 dagen	20 (28,6%)
72 tot 102 dagen	19 (27,1%)
102 dagen en meer	5 (7,1%)

Er is slechts één meisje in voorlopige hechtenis genomen, die bovendien onmiddellijk weer werd geschorst. In Haarlem zijn geen 12- en 13-jarigen in voorlopige hechtenis genomen. Het percentage voorlopig gehechten bij de 14- en 15-jarigen bedraagt 3,2%, bij de 16- en 17-jarigen 6,4%. De voorlopige hechtenis wordt bij de 14- en 15-jarigen naar verhouding ook vaker onmiddellijk geschorst of duurt korter.

Turkse jongeren worden verhoudingsgewijs vaker in voorlopig hechtenis genomen dan Nederlandse jongeren (10,3% tegen 4,1%).

3 Vergelijking Amsterdam-Haarlem

De "instroom" van minderjarigen bij justitie en met name de afhandeling van deze zaken in de arrondissementen Amsterdam en Haarlem in de periode september 1986 - augustus 1987 vertoont in velerlei opzicht grote overeenkomsten. Toch zijn er ook verschillen. De belangrijkste verschillen worden in deze slotparagraaf kort aangestipt. Daarnaast wordt een korte beschouwing gewijd aan de bezetting van de Kwartaalkursus en het aantal potentiële kandidaten voor de Kwartaalkursus.

3.1 Verschillen tussen Amsterdam en Haarlem

- a. Het aantal ingeschreven zaken is in het arrondissement Amsterdam veel groter dan in het arrondissement Haarlem: resp. 2.785 en 1.806. Hoewel we niet de beschikking hebben over de aantallen inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar in beide arrondissementen, lijkt het verschil in "instroom" redelijk overeen te komen met het verschil in aantal inwoners. Op 1 januari woonden in het arrondissement Amsterdam 919.865 mensen in de leeftijd van 12 tot 79 jaar; in Haarlem was dat 536.301 (Bron: CBS). Het aantal inschrijvingen per periode van twee maanden is in Haarlem constant; Amsterdam kent grotere schommelingen.
- b. Amsterdam heeft te maken met een verhoudingsgewijs (te) grote groep Marokkaanse en Surinaamse/Antilliaanse jongeren. In het bijzonder valt het grote aantal Surinaamse/Antilliaanse meisjes op. In Haarlem komen verhoudingsgewijs (te) veel Turkse jongeren met justitie in aanraking.
- c. In Amsterdam is de groep niet-schoolgaanden/niet-werkenden groter dan in Haarlem. In Haarlem daarentegen treffen we meer schoolgaanden en meer werkenden aan.
- d. In beide arrondissementen is het percentage recidivisten ongeveer 45%. In Amsterdam valt daarbij de verhoudingsgewijs grote groep jongere Marokkaanse kinderen op, in Haarlem de groep Turkse jongeren. In beide arrondissementen gaat het voornamelijk om jongens. In Amsterdam is voor wat betreft de zwaarste afdoening

- in het verleden bij deze recidivisten een verschuiving waar te nemen in de richting van minder onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en meer sepots. Het beeld wordt daarmee vergelijkbaar met dat in Haarlem.
- e. Het aandeel van kinderbeschermingspupillen is in Amsterdam iets groter dan in Haarlem: 11,0% tegen 7,3%.
- f. In Amsterdam is het aandeel van de vermogensdelicten groter en dat van "agressie tegen zaken" kleiner dan in Haarlem. In beide arrondissementen is sprake van een afname van vermogensdelicten, in Amsterdam van een toename van "openbare orde en gezag". Meisjes plegen verhoudingsgewijs vaker vermogensdelicten. In Amsterdam plegen meisjes bovendien vaker feiten in de categorie "agressie tegen personen. Bij de jongens zien we meer "agressie tegen zaken".
- g. In Haarlem is door de officier van justitie in een groter aantal zaken een voorlopige beslissing genomen: 93,6% tegen 75,0% in Amsterdam. Gemiddeld valt een beslissing in Haarlem 3 weken eerder dan in Amsterdam. Laten we de nog niet bekende beslissingen buiten beschouwing, dan zien we in Haarlem een aanzienlijk hoger percentage sepots (61,9% tegen 38,5%) en een hoger percentage transacties (9,6% tegen 4,2%). In Amsterdam is het percentage voegingen groter (21,9% tegen 10,7%) alsmede het percentage dagvaardingen (35,4% tegen 13,6%). In Haarlem wordt in toenemende mate geseponeerd nadat een schadevergoedingsregeling is getroffen. In Amsterdam komt dit betrekkelijk weinig voor. First offenders worden in beide arrondissementen verhoudingsgewijs vaker geseponeerd, recidivisten vaker gedagvaard. In Haarlem neemt voor recidivisten de kans op dagvaarding toe naarmate zij meer justitiële contacten in het verleden hebben gehad. Dat geldt ook voor die recidivisten die in het verleden zwaardere afdoeningen hadden. In Amsterdam is van dergelijke verbanden geen sprake. In Haarlem wordt "agressie tegen zaken" naar verhouding vaker geseponeerd, "agressie tegen personen" vaker gedagvaard. In Amsterdam tekent deze trend zich niet af.
- h. In Amsterdam is in meer zaken sprake van voorlopige hechtenis: 15,3% tegen 5,2%. Naar verhouding is de voorlopige hechtenis in Haarlem van langere duur, hetgeen ongetwijfeld samenhangt met het grotere aantal persoonlijkheidsonderzoeken dat door de kinderrechter in Haarlem wordt aangevraagd. In Haarlem zijn in het afgelopen jaar geen 12- en 13-jarigen in voorlopige hechtenis genomen.

3.2 Kandidaten voor Kwartaalkursus

Sinds de start van de Kwartaalkursus in november 1986 is er sprake geweest van onvoldoende benutting van de capaciteit. De Kwartaalkursus biedt plaats aan 12 jongeren tegelijk. In theorie betekent dat op jaarbasis 48 cursusplaatsen. Na een aanvankelijke toename van het aantal cursisten in het eerste half jaar is dat aantal daarna weer drastisch teruggeslagen. De gemiddelde bezetting komt daardoor in de buurt van de 7 à 8 jongeren. In eerste instantie heeft deze onderbezetting de direct betrokken personen en instanties verrast. Immers, in de oorspronkelijke plannen werd nog uitgegaan van twee Kwartaalkursusprojecten; één in Amsterdam en één in Haarlem. De destijds voorhanden zijnde gegevens suggereerden voldoende mogelijkheden voor een Kwartaalkursus in elk arrondissement. Om financiële redenen is gestart met slechts één Kwartaalkursus-project, dat in Amsterdam. Nu zelfs dit ene project, waarvan zowel door het arrondissement Amsterdam als het arrondissement Haarlem gebruik kan worden gemaakt, niet volledig bezet is, rijst de vraag of er inderdaad wel voldoende kandidaten voor de Kwartaalkursus zijn.

Voor het beantwoorden van deze vraag kijken we in eerste instantie naar de cijfers m.b.t. voorlopige hechtenis in beide arrondissementen. Gezien het uitgangspunt van de Kwartaalkursus dat deze voorziening slechts in de plaats mag komen van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, en daarbij gevoegd het gegeven dat de overgrote meerderheid der onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen in wezen gevallen van voorlopige hechtenis betreffen die naderhand bij vonnis zijn omgezet in een onvoorwaardelijk strafdeel, geven de cijfers m.b.t. voorlopige hechtenis een goed inzicht van het aantal jongeren dat eventueel voor verwijzing naar de Kwartaalkursus in aanmerking komt.

Gebaseerd op de gegevens met betrekking tot voorlopige hechtenis, hebben we zowel voor Amsterdam als voor Haarlem een voorlopige berekening gemaakt van het aantal potentiële cursisten. Deze berekening is niet geheel zuiver, omdat niet alle noodzakelijke gegevens bekend zijn en omdat jongeren soms ten onrechte zijn meegeteld of juist niet meegeteld. Zo hebben de bestudeerde cijfers uiteraard betrekking op de periode september 1986 - augustus 1987, waardoor in de cijfers ook jongeren verdisconteerd zijn die daadwerkelijk de Kwartaalkursus hebben bezocht. Spreken we dus van kandidaten, dan kan het zijn dat we het in feite niet over kandidaten, maar over cursisten hebben.

Voor de kinderrechters blijkt het volgende uitgangspunt van toepassing: 3 maanden Kwartaalkursus is gelijk aan 3 maanden hechtenis. Met andere woorden de Kwartaalkursus is geen alternatief voor jeugdigen die korter of langer dan die 3 maanden in

hechtenis moeten worden genomen. Overigens, medio 1987 is dit standpunt door de kinderrechter in Haarlem vertaten. Deze kinderrechter acht het van belang, zeker omdat de Kwartaalkursus zich momenteel nog in een experimenteel stadium bevindt, dat de Kwartaalkursus ook in de plaats moet kunnen komen van hechtenis korter of langer dan 3 maanden (bv. 2 tot 4 maanden), een minder rigide hantering van de grenzen derhalve. Uitgangspunt is niet 3 maanden Kwartaalkursus = 3 maanden hechtenis, maar: de Kwartaalkursus is een strafrechtelijke reactie met bijzondere eigenschappen, met voor de jeugdige bijzondere perspectieven, waarbij het er minder toe doet of het in de plaats komt van 2, 3 of 4 maanden hechtenis, maar dat het voor de betrokken jeugdigen nieuwe toekomstmogelijkheden biedt.

Beperken we ons in eerste instantie toch tot de groep jongeren die in de periode september 1986 - augustus 1987 langer dan 3 maanden in voorlopige hechtenis hebben gezeten, dan komen we in Amsterdam en Haarlem op resp. 57 en 24 jongeren; in totaal dus 81.

Bij uitsluiting van meisjes (tot nog toe hebben geen meisjes de Kwartaalkursus bezocht) en 12- en 13-jarigen (de Kwartaalkursus acht het niet gewenst ook 12- en 13-jarigen op te nemen) wordt dat aantal in Amsterdam 53 en blijft het in Haarlem 24; totaal 77. Sluiten we ook 14- en 15-jarigen uit (hetgeen tot nu toe op een enkele 15-jarige uitzondering na gebeurde), dan worden de aantallen: 41 en 19; totaal 60.

Voorgaande berekening impliceert dat vrijwel iedere jeugdige die 3 maanden of langer in voorlopige hechtenis verblijft, naar de Kwartaalkursus zou moeten worden gestuurd teneinde de volledige capaciteit van de Kwartaalkursus te benutten. Simpel gezegd: een onmogelijke opgave, omdat voorbij wordt gegaan aan bijzondere omstandigheden, zoals zeer ernstige delicten of ernstige psychosociale problematiek, die een verwijzing naar de Kwartaalkursus in de weg kunnen staan. Ook zou dat betekenen dat jongeren die, bv. in verband met een "persoonlijkheidsonderzoek" veel langer dan 3 maanden in hechtenis worden genomen, naar de Kwartaalkursus worden gestuurd. De praktijk leert dat dat een weinig realistisch uitgangspunt is.

Verruimen we de grens iets, in de zin dat we ook kijken naar jongeren die tussen de 6 weken en 3 maanden in voortopige hechtenis hebben gezeten, dan wordt de groep uiteraard groter. In Amsterdam is het aantal dan 130, in Haarlem 44; totaal 174.

Sluiten we ook nu weer meisjes en 12- en 13-jarigen uit, dan wordt het aantal in Amsterdam 126 en in Haarlem blijft het 44; totaal 170. Sluiten we ook de 14- en 15-jarigen uit dan worden de aantallen: 97 en 31; totaal 128. Zo op het eerste gezicht een redelijk aantal. Er doen zich echter nog enkele complicaties voor. De Kwartaalkursus is een dagprogramma. Dat impliceert dat jeugdigen die een baan hebben of overdag naar school gaan, niet voor verwijzing naar de Kwartaalkursus in aanmerking komen. In dergelijke gevallen is vaak wel sprake van voorlopige hechtenis, maar vindt dat plaats in een inrichting die de jeugdigen de mogelijkheid biedt overdag naar school te gaan of te werken. Kijken we bij de jongeren die 6 weken of langer in voorlopige hechtenis hebben gezeten, ook nog eens naar hun schoolsituatie en sluiten we schoolgaanden uit van verwijzing naar de Kwartaalkursus, dan komen we op de volgende aantallen:

- 14-jarigen en ouder: 74 in Amsterdam, 29 in Haarlem; totaal 103.
- 16-jarigen en ouder: 68 in Amsterdam, 22 in Haarlem; totaal 90.

Bovenstaande berekening zou betekenen dat, grofweg, van elke twee in voorlopige hechtenis genomen jeugdigen in de arrondissementen Amsterdam en Haarlem er één naar de Kwartaalkursus gestuurd zou moeten worden om de capaciteit van de Kwartaalkursus volledig te benutten.

Een paar kanttekeningen zijn hier op zijn plaats. Ten eerste is de groep kandidaten feitelijk groter; er is immers een aantal jongeren naar de Kwartaalkursus gestuurd die uiteindelijk korter dan 6 weken in voorlopige hechtenis hebben gezeten. Naar schatting waren dat ongeveer 15 jongeren. Hun voorlopige hechtenis zou langer hebben geduurd als zij niet naar de Kwartaalkursus waren gestuurd. In dat geval zouden dus bovenstaande groepen voorlopig gehechten groter zijn geweest. Dat betekent, optimistisch bekeken, dat niet 1 op de 2, maar 1 op de 3 jongeren naar de Kwartaalkursus gestuurd zou moeten worden. Een tweede kanttekening versombert het beeld echter. Vooralsnog is de aanvraag van een persoonlijkheidsonderzoek in veel gevallen een contra-indicatie voor verwijzing naar de Kwartaalkursus. En aangezien er nog altijd met regelmaat - exacte cijfers zijn ons momenteel niet bekend - persoonlijkheidsonderzoeken worden aangevraagd en deze gewoonlijk langer dan 6 weken duren, is het aantal potentiële cursisten geringer. Het aanbod van de Kwartaalkursus om de uitvoering van een persoonlijkheidsonderzoek te coördineren voor jongeren die naar de Kwartaalkursus zijn verwezen (m.a.w. de combinatie Kwartaalkursus-persoonlijkheidsonderzoek mogelijk te maken) kan, op dit punt voor enig soelaas zorgen. Het brengt echter ook enkele problemen met zich mee. Immers, een persoonlijkheidsonderzoek wordt veelal juist dan aangevraagd wanneer men advies wil hebben over wat te doen

met de betrokken jeugdige. Een persoonlijkheidsonderzoek kan derhalve leiden tot een bepaalde sanctie. Volgt er nu uit het door de Kwartaalkursus gecoördineerde persoonlijkheidsonderzoek het advies een bepaalde sanctie of maatregel toe te passen, dan is er sprake van een dubbele sanctie, want de Kwartaalkursus is op zichzelf al een sanctie. Door persoonlijkheidsonderzoeken te coördineren ondergraaft de Kwartaalkursus feitelijk de eigen principes. Resteert nog het punt dat van een aantal jongeren die langer dan 6 weken in voorlopige hechtenis blijven, mag worden aangenomen dat zij vanwege de ernst van het door hen gepleegde feit en/of psychosociale problemen niet naar de Kwartaalkursus zullen worden verwezen.

Dit alles betekent dat het "reservoir" van potentiële cursisten klein is. Alles zal derhalve in het werk moeten worden gesteld om de Kwartaalkursus niet voortijdig tot een eind te laten komen vanwege een gebrek aan cursisten. Tegelijkertijd dient ervoor te worden gewaakt dat het belangrijkste principe (Kwartaalkursus in de plaats van hechtenis) wordt losgelaten. Momenteel is er sprake van een tweetal ontwikkelingen. Enerzijds wordt aan de arrondissementen Alkmaar en Utrecht (beide behorend tot het ressort Amsterdam) de mogelijkheid geboden eveneens gebruikt te gaan maken van de Kwartaalkursus. Anderzijds wordt door de Kwartaalkursus een programma ontwikkeld voor jeugdigen die werken of naar school gaan. Zij zouden hetzelfde programma moeten kunnen volgen, echter niet overdag, maar 's avonds en in het weekend.